

**EINDBESTEMMING
VAN DIE
SKEPPING**

D. Gerbrand Venter

EINDBESTEMMING VAN DIE SKEPPING

Deur

Ds. D. Gerbrand Venter

Inhoud

VOORWOORD.....	7
VOORAF.....	8
HEELAL (KOSMOS).....	9
1. SKEPPER EN SKEPPING	10
2. HEELAL VAN ONS BEDELING.....	11
KONINKRYK VAN DIE HEMELE.....	13
1. WEDERGEBOORTE	14
2. WEDERKOMS VAN DIE KONING	15
3. OORDEEL VAN DIE MIDDELAAR-KONING.....	18
RYK VAN HEERLIKHEID.....	21
1. ALLES NUUT	22
2. BRUID VAN DIE LAM	23
3. HAAR LEWE.....	26
4. DOOD IN SY VOLHEID.....	30
RYK VAN GOD	35
EINDBESTEMMING VAN DIE HEELAL	36

VOORWOORD

Dis my 'n voorreg om 'n kort woord van aanbeveling te skryf by hierdie jongste boek van my geëerde ou vriend, ds. D. G. Venter.

Ek het dit met groot genot en waardering gelees. Dit gaan oor die dinge van die hiernamaals, wat uitloop op die nuwe hemel en die nuwe aarde, die dinge wat veral in die Openbaringboek geteken word. Daar sit baie studie agter en wat die skrywer besonder mooi uitbring is dat ons nie met 'n geestelik-abstrakte wêreld te doen het nie, maar dat dit die wêreld van ons belewing en ervaring is wat verlos word en oorgaan in die nuwe wêreld.

Dis in 'n duidelike trant geskrywe en vol van stigting en vermaning. Dit boei die leser van begin tot end. Veral in die krisistyd waarin ons lewe is die gedagtes besig met die *toekoms* en hierdie boek sal sekerlik voorsien in 'n groot behoefte by al ons lidmate en alle Christene wat worstel met hierdie vrae. Ek glo die boek sal wyd gelees word.

S. J. van der Walt.

VOORAF

Wat hier in die volgende bladsye gebied word is geen teologies-dogmatiese verhandeling nie. Vir almal wat in verband met die hier gebode Bybelstof: wetenskaplike werke begeer, is daar 'n wye keuse.

Met *Eindbestemming van die skepping* wil 'n Skrifgelowige tot sy medegelowiges spreek in die gewone taal wat in die gemeenskap van die heiliges verstaan word.

Dit wil by die leser wakker maak die bewussyn dat hy 'n wesenlike deel is in en van groot en magtige dinge — 'n *heelal* wat die HERE God in die begin, volgens sy ewige raadsplan, volmaak in aansyn geroep het, maar wat geword het 'n "sugtende skepping" in die mag van die sonde en die dood, en tog nie bestem om in vernietiging onder te gaan nie. Inteendeel bestaan juis die volheid van die verlossing daarin dat deur die verdienste van die Here Christus die gelowiges 'n *herskepping* tegemoet gaan — 'n nuwe hemel en 'n nuwe aarde wanneer God, die Skepper, by sy volk sal woon tot in ewigheid. Hy is dan alles in almal.

Elke gelowige is bestem om in daardie volmaakte en heilige *heelal* 'n deel te wees, as 'n lewende steen wat ingemessel is in die geweldige Godsbouwerk, die volle vervulling van die Skepper se raad.

Die skrywer probeer om, tot bemoediging, besieling en vertroosting, voor op die pad van die stryder in hierdie lewe die allergrootste en heerlike perspektiewe oop te maak en die aandag daarop te vestig.

Self het hy geen ander doel (of belange) as net die eer van onse God en die Lam.

Skrywer.

HEELAL (KOSMOS)

1. SKEPPER EN SKEPPING

Volgens die Nederlandse Geloofsbelydenis, art. 1, bely ons dat daar "'n enige en eenvoudige geestelike wese is wat ons God noem: ewig, onbegryplik, onsienlik, onveranderlik, oneindig, almagtig, volkome wys, regverdig, goed en 'P alleroorvloedigste fontein van alles wat goed is".

Dit is die eerste en vernaamste van ons Belydenis.

Daarin bely ons kort en sober wie onse God is en wat sy heilige wese en sy goddelike krag en almag is.

Hy is dit wat in sy ewige raad, voor die grondlegging van die wêreld, 'n *geheelplan* vir al wat Hy in aansyn sou roep, vasgestel het. Daarvolgens het Hy geskep al wat in die hemel en op die aarde bestaan. En na die skepping het Hy alles wat Hy gemaak het, gesien en verklaar dat dit baie goed was (Gen. 1:31).

Daarmee is vasgestel dat *sy* skepping presies volgens sy ewige raadsplan daargestel is. Hy het gedoen wat Hy wou doen. Alles wat Hy Hom voorgeneem het, is volmaak uitgevoer.

Hy is dus die ewige en absolute alleen-besitter van al wat bestaan.

As soewereine God en Skepper staan ook die ganse skepping alleen onder sy beskikking. Letterlik alles, hoe groot of hoe klein ook al, bly ook net so voortbestaan soos dit van ewigheid in sy raad bepaal is.

Net soos Hy alleen die aktiewe, handelende en beslissende Here was met die skepping, so was Hy ook nog altyd na die skepping en is Hy dit tot vandag toe. En so sal Hy ook bly totdat die herskepping na die voleinding kompleet is.

Dit is dus nie so dat God na die skepping alles sommer aan homself oorgelaat het nie. Hy gryp ook nie net af en toe, as die nood dit vereis, in nie. In sy goddelike voorsienigheid is Hy nog die-selfde aktiewe, handelende en beslissende God wat regeer al wat in die hemel en op die aarde is. Ons ou gereformeerde godgeleerdes het bely dat die Here God ewig een en al aktiwiteit is.

Ons moet daarom leer dat die hele skepping nie soos 'n stuk beeldhouwerk is nie. Die beeldhouer maak sy werk klaar en dit bly soos hy dit afgelewer het. Nee, God het nie sy werk *staties* gelaat nie. Hy hei dit *dinamies* gemaak en bepaal.

In die skepping het Hy oneindig veel ingelê wat daaruit tot ontplooiing gebring moet word. So het Hy ook in die mens en in die mensheid onberekenbaar veel weggeleê. Uit en deur die godsdiens, die wetenskap, kultuur en tegniek moet al die geestelike en stoflike rykdomme van die skepping tot openbaring kom. Dit is 'n eeuelange proses van ontplooiing en ontwikkeling totdat die ganse skepping sy eindbestemming bereik.

God se skepping het dus geskiedenis. Ook nie sommer los en vas nie.

Nee, uit die een pool, die skepping, moet al die lengtegraadlyne uitskiet oor die bol van hierdie bedeling. Maar dit moet ook weer in die eindpool, die herskepping, bymekaar kom, soos God dit in sy raad, die geheelplan, eenmaal vasgelê en 'n bestemming gegee het.

Dit moet ons egter nie so sien asof die skepping sonder die Skepper 'n eie ontwikkelings- en ontplooiingspatroon kies en volg nie. Alleen wat die Here God daarin gele het, moet tot openbaring kom en wel net soos Hy dit voor die grondlegging van die wêreld bepaal het. Die ganse skepping en al wat daaruit voortkom moet Hom dien en verheerlik. So leer die Skrif ons ook: alles is uit, deur en tot God. "Alles het die HERE gemaak vir sy doel, ja, ook die goddelose vir die dag van onheil" (Spr. 16:4).

Dit is hier nie die bedoeling om op die skepping self, soos in Genesis verhaal, in te gaan nie, maar om na te gaan hoe al die lengtegraadlyne wat van die een pool, die skepping, uitgegaan het, in die eindpool, die herskepping, bymekaar kom. Dit is hoe God se skepping in sy geheel

sy bestemming bereik en daar dan een *Godsryk* sal wees waarin die Skepper alles in almal sal wees (1 Kor. 15:28). Kort en eenvoudig word nagegaan die rykdom en heerlijkheid wat die heilige Skrif ons dienaangaande openbaar. En dit met die nederige bede dat, wat hier die gelowige gebied word, ook mag dien tot die eer en verheerliking van God onse Vader in die hemel.

2. HEELAL VAN ONS BEDELING

Die woord *Kosmos* is 'n Griekse woord. Die woordeboek gee as eerste betekenis aan *orde*. 'n Verdere betekenis is *ornament*. Ook word dit gebruik om aan te dui *wêreld*, *heelal*. Hierdie laas te betekenis kry ons terug in woorde soos *kosmies*, *kosmopolitaan* ens.

In die Nuwe Testament word die woord *wêreld*, Grieks "kosmos", baie gebruik. Gewoonlik is dit in die sin van die *mensdom*, die *sondige mensdom* of *menslike lewe*. Daarvan sê Jesus dat Hy en diesyne *in* die wêreld is, maar nie *van* die wêreld, wat Hom en sy volk vyandig is nie.

Maar dan lees ons ook dat Jesus die lig van die wêreld is en sy dissipels die sout van die aarde en die lig van die wêreld. Deur Hom is daar versoening teweeggebring nie net vir ons sondes nie, maar ook vir die van *die gehele wêreld* (Kol. 1:20). Daar lê dus in die gebruik van die woord *wêreld* 'n ruimere betekenis as wat daar gewoonlik aan geheg word.

Die verlossing wat die Here Christus bring, geld dus ook nie net die sondaars en die sondige en vyandige mensdom nie. Dit strek uit ook tot wat deur die sonde van die mens versteur en verderf is en geld ook die aarde wat ter wille van die mens se sonde vervloek is. Dit sluit in die mens en saam met hom alles wat God aan hom gegee en rondom hom gestel het. Daarom het die Vader Jesus ook gestel as "Hoof van alle dinge" (Ef. 1:22). In Kol. 1:20 skryf die apostel Paulus van die versoening in Christus en spreek dan van "die dinge op die aarde sowel as die dinge in die hemele". Dit is dus die wêreld wat God liefgehad het en nog lief het.

Hier en voortaan word die woord *kosmos* dan in dié breëre betekenis gebruik. Dit omvat die sondige mens, die sondige lewe, die aarde en alle verstoorte verhoudinge. Hierdie groot "kunswerk" van God, naamlik die kosmos moet ook uiteindelik sy deur God bepaalde bestemming bereik. Dit is die verheerliking van die Skepper.

Van hierdie kosmos soos dit ook vandag nog bestaan moet ons uit die Skrif vir ons 'n geheelbeeld probeer vorm. Dit is die heelal van na die sondeval. Dit veral omdat die sonde, hoe verderwend en verwoestend dit ook werk, tog niks in die heelal vernietig het nie. Ook gee dit só vir ons 'n wyer perspektief.

In Genesis het ons die hooflyne.

Hoofstuk 1:1 noem as eerste die skepping van die *hemel*.

Dit is nie die *uitspanse*/wat God op die tweede skeppingsdag gemaak en hemel genoem het nie (Gen. 1:8). Dit sien dus op die engelewêreld en hul tuiste wat 'n aparte en selfstandige deel van die skepping is. Daarin is niks stofliks nie. Ons moet dit ons voorstel as 'n magtige groot "wêreld" waarvan 'n groot Nederlandse geleerde gedink het dat dit veel groter is as die stoflike wêreld.

Dit is dan nou die een groot halfdeel van die heelal, die kosmos.

Die ander deel word ook in Gen. 1:1 genoem.

Dit is die *aarde*. In vers 10 word vermeld dat die HERE God met die sesdaagse skepping "die droë" grond *aarde* genoem het. Dit is dan tog maar 'n deel van wat onder aarde in vers 1 verstaan moet word. Die stoflike skepping is veel groter, omvat ook die hemelliggame, die see, die plante en die diere en is dus die ander halfdeel van die heelal, die kosmos van God.

Maar dan vertel die Skrif ons ook van 'n heel besondere skepping.

Dit is die skepping van die *mens*.

Alle ander dinge het God op sy almagswoord in aansyn geroep. Die mens is geskape na 'n Godsberaad (1:26), en wel soos niks anders, ook die engele nie. Hy is na die beeld en die gelykenis van God self geskape. Na sy liggaam is hy uit die aarde geneem en na sy siel is hy verwant aan die geeste-wêreld. Hy verbind in sy bestaan hemel en aarde, die beide groot dele van die heelal. En hierdie sentrale en hoogste skepsel het God ook in 'n heilige verbond bewus gestel (Gen. 2:15).

Hierdie groot heelal in sy geheel bestaan vandag nog en sal ook bly voortbestaan tot op die jongste dag. Die verbondsverhouding is wel deur "moedswillige ongehoorsaamheid" van die mens verbreek, maar nie vernietig nie. God het in sy ewige raad voorsien dat dit behoue sal bly en ook herstel sal word deur middel van die genadeverbond (Gen. 3:15).

En hierdie geheel van die skepping, die heelal, die kosmos, is en bly, ook in sy bestaan vandag, 'n groot en magtige maar ook heerlike Godswerk, omdat onmiddellik na die val van Adam die tweede Adam na God se bestel ingetree het. Hy het 'n versoening teweeggebring nie net vir ons sondes nie, maar ook vir die van die gehele wêreld. God se eer en verheerliking het dus nie verdamp en vergaan nie. Wanneer hierdie heelal sy eindbestemming bereik het, sal dit die kosmos wees wat ewig as 'n magtige eenheid in heerlijkheid sy Skepper die volle eer en hoogste heerlijkheid gee.

KONINKRYK VAN DIE HEMELE

1. WEDERGEBOORTE

Die sonde wat die mens tot val gebring en die verhoudinge in die kosmos versteur het, was vir die HERE God geen verrassing wat Hom na noodmaatreëls laat gryp het nie. Die bestemming wat in God se raad eenmaal vasgelê was, het Hy ook nie laat vaar nie. Die verstoorte verhoudinge is nie vervang of vernietig nie, omdat dit in die tweede Adam gewaarborg gebly het.

Dit lê al in die oorspronklike verbond opgesluit (Gen. 2:15), want as die mens ongehoorsaam word, sal hy as mens ook die vergelding moet dra, die straf ly. Daardeur moet aan die geregtigheid van God voldoen en die verhoudinge herstel word. Die eer en heerlikheid van God eis dit.

Daarvoor is daar ook in God se ewige raad voor die grondlegging van die wêreld voorsiening gemaak, sodat aan sy geregtigheid voldoen word (H. Kat., vr. 12). Daarom kon, onmiddellik na die val van Adam, 'n tweede Adam "as Hoof van alle dinge" optree. Soos uit die eerste Adam die menslike geslag moes voortspruit om God te dien en te heers volgens Gen. 1:26, so moet uit die tweede Adam 'n heilige menslike geslag deur wedergeboorte opkom. Dit is, daar moet 'n nuwe en onverderflike lewe van uit die *hemel*, van Christus vandaan na hierdie sondige aarde oorgeplant word as 'n onverderflike saad. In die sondaar, die mens, moet 'n nuwe mens gebore word. Dan ontvang hy in sy wedergeboorte ook die genadegawe van God, naamlik die geloof. Daardeur word hy in staat gestel om die genoegdoening aan God se geregtigheid deur die tweede Adam homself só toe te eien "asof hy self in eie persoon vir al sy sondes betaal het en alle geregtigheid volbring het" (Nagmaalsformulier).

Dit alles lê opgesluit in die nuwe, die genadeverbond wat die HERE God na die sondeval geopenbaar het. Hy gee die belofte dat nie Satan oorwinnaar sal wees nie, maar die "saad van die vrou" (Gen. 3:15).

Daarom is dit dan ook so opmerklik dat Adam, net na die vonnis van die dood oor hom uitgespreek is en hy weet dat hy na die aarde sal terugkeer, sy vrou *Eva* noem "omdat sy die moeder geword het van *a/wat lewe* (Gen. 3:20). Dit is 'n duidelike geloofsuiting en spreek van lewe en nie van die dood as die uiteindelike bestemming nie.

Die wedergeboorte is dus nie 'n drywende oliedruppel op die waters van die lewe in hierdie wêreld nie. Inteendeel is dit die beginsel van die salige lewe wat op die nuwe aarde en onder die nuwe hemel tot sy volheid moet kom. Die geskonde reg van God is dan herstel en die verstoorte verhoudinge geheilig en herstel. Die hele skepping van God kom so tot sy van God bepaalde bestemming.

Vanaf die tweede Adam uit die hemel vandaan is dus die aanvang van die nuwe lewe en die geloof, soos ook blyk uit Eva se naamgewing van haar oudste kind en daarna uit die offer van Abel. Die sondaar het sy lewe verbeur. Van 'n Ander moet hy weer lewe ontvang. Dit is van die Middelaar van God en die mense.

Hoewel dié nuwe lewe in enkelinge oorgeplant word, bring dit tog dadelik 'n onderlinge verband. Gen. 4:16 verhaal ons dan ook: "Toe het *hulle* die Naam van die HERE begin aanroep". So word in Gen. 6:2 opmerklik die geslag van Set "*seuns* van God" genoem. Vir Abraham gee die Here die belofte van 'n wye seën. Uit hom sal 'n *nasie* voortspruit wat 'n seën sal dra vir "*alle geslagte van die aarde*" (Gen. 12:3). In hierdie belofte lê dan die toekoms wat die Messias van God sal bring.

En wanneer Hy op aarde verskyn, word Hy deur sy wegbereider aangekondig in die boodskap dat die *koninkryk van die hemele* naby gekom het (Matth. 3:2). Hy kondig nie 'n koninkryk sonder meer aan nie. Nee, hy spreek van *die* koninkryk en wel die koninkryk van die *hemele*. Jesus self doen ook dieselfde aankondiging en sê selfs dat die koninkryk van die hemele "binne-in" sy dissipels is. Wat dus by die aanvang van die genadeverbond enkelinge ingeplant

was, het soos ons reeds opgemerk het, ook 'n onderlinge band gebring. Dit kom nog sterker uit in die *nasie* uit Abraham. Maar met die koms van Jesus word die aard van die onderlinge band ten volle openbaar. Dit is die *koninkryk*, die *koninkryk* van die *hemele*.

Die hoogste wat ons egter van die nuwe lewe op aarde verneem, is wat Jesus self voor sy regter openbaar. Hy is die *Koning* van die koninkryk van die hemele (Openb. 18:33-37). En so val ook die opmerklike in die Bybel op dat na die uitstorting van die Heilige Gees en die hemelvaart van Jesus die prediking van die *koninkryk van die hemele* verander en die benaming nie meer gebruik word nie. Dit is omdat die Heilige Gees self op aarde die nuwe lewe inplant en dit saambind in 'n selfstandige openbaring, naamlik die kerk. Daar is dan nog net oor die voleinding in die herskepping. Dit is die *ryk van die heerlikheid*.

Die kerk móét daar wees ter wille van die toe-versameling van die uitverkorenes en wedergeborenes — die nuwe lewe in hierdie bedeling. Maar die kerk is nie 'n kluis om die nuwe lewe weg en toe te sluit nie. Jesus het so baie nadruklik gesê dat sy dissipels die *sout* van die *aarde* en die lig van die wêreld *is*, 'n stad bo-op 'n berg. Die hele sugtende skepsel moet deel in die openbaring van die kinders van God, moet ook *nuut* gemaak word. Die *aarde* moet die tuiste wees van die geheiligde en verheerlikte geslag uit die tweede Adam, Jesus Christus.

2. WEDERKOMS VAN DIE KONING

In ons kerklike lewe en in die prediking word seker aan Christus se *eerste* koms, d.w.s. in sy vernedering, veel meer aandag gewy as aan sy tweede koms as die groot Oorwinnaar. Dit wek onwillekeurig die indruk dat die tweede koms van Christus eintlik bysaak is. Sy versoening op *aarde* laat baie Christene uit die oog verloor die volle verwerkliking daarvan in die ewigheid, en maak die Nieu-Testamentiese profesie vir hulle onbelangrik. Dit is veral daaraan toe te skryf dat so dikwels leer en prediking die mens tevrede stel met die verwagting dat sy *siel* in die *hemel* sal kom. Daarmee is die verlossing dan voltooi en voleindig. Dat Christus se verlossingswerk eers sy volle hoogte en heerlikheid vir elke uitverkorene bereik wanneer Hy ook in sy koninklike amp te voorskyn tree en handel, wek dan nie die belangstelling wat dit vereis nie.

Miskien kan dit met die beeld van 'n vergrootglas nader verduidelik word. Dit is bekend hoe die ligstrale deur die vergrootglas saamgetrek word in 'n brandpunt. Jesus, onse Here, se wederkoms en koninklike verskyning op die wolke bring uiteindelik die voltooide resultaat, die loon van sy ganse Middelaarswerk. Hy sit dan in majesteit op sy troon en roep die wedergeborenes van God toe om in te gaan in die *koninkryk* wat vir hulle berei is van voor die grondlegging van die wêreld. Daarmee bereik die middelaarswerk dié brandpunt. Dit is die *herskepping* en nie die hemel of engelewêreld nie. Die gelowiges beërf die *aarde*, hul werklike en natuurlike tuiste.

Daarom het ons ook die bepaalde boek, die Openbaring, en Christus spreek daarin tot tweemaal salig hulle wat dit ken en lief het (Openb. 1:3 en 22:7). In geen ander Bybelboek het ons so 'n saligspreking nie.

Op sy wederkoms val dan ook in Openbaring die grootste nadruk.

Sommer in die inleiding van die Boek word al gespreek van "Hom wat is en wat was en wat — Grieks: die *komende is*". Onmiddellik daarna hoor ons die eintlike tema van die Boek, die groot boodskap, vers 7: "Kyk, Hy kom met die wolke, en elke oog sal Hom sien, ook hulle wat Hom deursteek het; en alle geslagte van die aarde sal oor Hom rou bedryf; ja, amen". Dit het Jesus trouens ook self duidelik gesê, soos ons lees in Matth. 24:30 en 26:64. Ook by die hoogtepunte van die O.T. profesie spring hierdie gedagte op die voorgrond.

En hierdie Boek vertel ook dat Jesus nie net kom vir die uitredding van mense, die gelowige

volk van God nie. Sy koms het betrekking op die hele wêreld wat in sonde geval en geleef het, en verlos moet word, nl. die menslike *geslag*, die *hemel* en die *aarde* — die sugtende skepsel (Rom. 8:22).

Sy wederkoms is daarom nie net 'n oorgang van die een plek na die ander nie, maar die *voleinding* van die verlossing na God se volle raad. Dit het dadelik na die val van die mens begin en eindig eers nadat die gevolge daarvan nie meer bestaan nie. Jesus Christus is dus die Alfa en die Omega, die begin en die einde, soos ons dit so oorvloedig hoor in die Openbaring aan Johannes.

Daarom begin die aangekondigde tema van die boek met 'n ernstige aandagsteken: "Kyk". Self sê Jesus in hoofstuk 22:12: "En kyk, Ek kom gou, en my loon is by My, om elkeen te vergeld soos sy werk sal wees".

Hierdie aandagsteken *kyk* is soos 'n groot en magtige wekroep vanuit die hemel.

Die verkeerslig is groen. Hy kom. Hy is die komende. Die Here wil as met die vinger ons aandag daarop vestig: Hy kom. Ons moet die geruis van sy voetstap beluister in die geskiedenis, ook in wat vandag geskied. Dit, omdat die Christus ook in die teenswoordige tyd met 'n almagshand die wêreld elke dag nader stuur aan die voleinding, die groot brandpunt. Die oomblik van sy aankoms is aanstaande en sal Hy van aangesig tot aangesig gesien word.

Vir die ongeloofswêreld sal sy koms wees soos dié van 'n dief in die nag. Hy *verskyn* vir hulle, maar vir die gelowiges sal dit 'n *aankoms* wees van die Koning wat hulle so vurig verwag het en biddend na verlang het.

Dit mag dan ook nie ons aandag ontgaan nie dat hier duidelik staan Hy kom met die *wolke*.

In Hand. 1 lees ons dat met die hemelvaart van Jesus 'n *wolk* Hom voor die dissipels se oë weggeneem het. Hier word ons geopenbaar dat Hy terugkom op die *wolke*, meervoud.

Ons ken die lughemel met sy majestueuse wolkemassas wat soos 'n reuse berg die hoogte in troon. As ons maar oplet, kon ons ten minste iets van die *wolke* waarop die Here Christus in volle koninklike majesteit terugkom, ons voorstel. En ons mag hierby ook nie vergeet nie dat die Here vir Noag 'n verbondsteken in die *wolke* gegee het (Gen. 9:12—13). Ook dat dit juis die teken van die natuurverbond was.

By die einde van hierdie bedeling verskyn dus die Christus, die wortel van die verbond, self op die wolke.

Dink ons hier daaraan dat Jesus self in Matth. 25:31 sê dat, as die Seun van die mens in sy heerlijkheid kom, "*al die heilige engele saam met Hom kom*", dan vervul eerbied en ontsag ons harte. Duidelik word tog gesê *al die heilige engele* sal rondom Hom op die wolke verskyn. Hul getal is volgens die Skrif tienduisende van tienduisende en duisende van duisende (Openb. 5:11; Dan. 7:10). Dus 'n skare soos ons in hierdie bedeling nooit sal sien nie.

Ons moet ons dus voorstel 'n heel enige en heerlike wolkewa van triomf van onse Koning en Here en rondom Hom die hemelmenigtes in hul hemelse heerlijkheid.

Volgens Christus self gesê het sal hy nie staan of loop nie, maar *sit* op sy heerlike koningstroon. Hy verskyn dus in volle vir ons nog onbekende hemelse en koninklike majesteit. Dan pas word sy koninklike amp en ampshandelinge vir ons openbaar.

Elke oog sal Hom sien. Ons sal sê: voor sy oë sal elkeen Hom in heerlijkheid in die *hemelse toneel* sien. Maar daar sal ook 'n *aardse toneel* wees, en ewe onbeskryflik as die hemelse toneel. Dit is die *ontmoeting*, want Hy verskyn nie om te verdwyn nie. Elke oog sal Hom sien, ook *hulle wat Hom deursteek het*. Dit is, volgens die oorspronklike woord, almal wat met geweld teen Hom opgetree het, Hom deursteek, deurboor het.

Hiermee word duidelik aangewys dat met die ontmoeting die Christus dadelik sal herken word

en wel allereers deur sy bitterste vyande. Daarmee lewer hulle ook die onweerlegbare getuienis dat Jesus met sy wederkoms die Christus van God is.

Dié mense sal dan pas begryp hoe seer hulle hul skuldig gemaak het.

Groter en ontsettender ontnugtering is werklik nie te dink nie. Dit sal egter nie net sy wrede vyande en aanranders wees wat so ontnugter sal word nie. Nee, ook die vele, vele wat Hom op allerlei maniere gedurende die eeue en eeue van hierdie bedeling misken, teen Hom gestry, Hom verkleineer en verag het. Hulle sal Hom in sy heerlikheid voor hul oë sien.

Maar hierdie aardetoneel sal nie beperk wees tot diegene wat die Christus deursteeke het nie. Die wederkomsaankondiging sê verder: "*En al die geslagte van die aarde sal oor Hom rou bedryf.*"

Hier is sprake van *al die geslagte* van die *aarde*. In Matth. 25:32 gebruik Jesus 'n ander woord vir geslagte. Dit is vertaal deur *nasies*. Hierdie twee benaminge dui daarop dat die ganse mensdom soos dit tot ontplooiing gekom het in die geslagte, stamme, nasies voor Hom sal staan by die ontmoeting op die jongste dag. Ons moet dus dink aan heidene, barbare, mense van alle moontlike godsdienstige oortuiging met al hul verskillende en besondere eienaardighede, karaktertrekke en lewens-uitsigte. Daar sal dus geen uitsondering wees nie. Hulle almal sal rou bedryf oor die gekome Here en Koning.

Die oorspronklike woord vir *roubedryf* beteken *kap, slaan, op die bors slaan*. In hul verpletterende ontnugtering sal hulle in doodsangs en vernietigende selfveroordeling op hulle borste begin slaan. Reeds in Openb. 6 hoor ons die geroep na die berge en rotse: "Val op ons vir die aangesig van Hom wat op die troon sit, en vir die toorn van die Lam".

Dit is egter tog opmerklik dat, waar hier gesprek word van hulle wat Hom deursteeke het en van die geslagte wat op hul borste slaan, van die gelowiges heeltal niks gesê word nie. Dit bring die gedagte dat hulle ingereken word by al die geslagte van die aarde. Hulle sal ook sien wat nooit in al hul verwagtinge kon opkom nie, want wat hulle *met* hul verduisterde verstande uit die Skrif en die profesie in hul gebedsomingang en gebruik van die sakramente geleer het, sal hulle die realiteit van daardie oomblik nie kan laat besef nie. Selfs die Patmossiener moes, toe hy sy Here maar as Hoof van sy kerk gesien het, as dood aan sy voete neersink (Openb. 1:17).

Daardie oomblik sal die gelowiges tot die besef bring hoe diep sondig hulle was, maar ook dat dit juis dié heerlike Koning van alle konings is wat in hul plek gely en gesterf het, hul Verlosser geword het. Blydschap en vrees sal hulle seker net so oorweldig soos vir die vroue by die opstanding van Jesus. Hul diepe onwaardigheid en sy koninklike heerlikheid en majesteit sal hulle laat verstom en as in die stof laat wegsink.

So laat die Skrif ons dus ook sien die *aarde-toneel*.

'n Magtige en aangrypende realiteit wat ons almal tegemoetgaan.

Dit is daarom geen wonder dat ons vertalers agter die beskrywing van die Christus se verskyning 'n uitroepeteken laat volg op die *ja, amen*.

Greydanus sê van hierdie *ja amen* die volgende: "Ja, amen, eene dubbele verzekering, eerst in het Grieksch, dan in het Hebreusch, het eerste ter bevestiging, dat het zoo is, 14:13, 16:7, 22:20, het andere tot gelovige betuiging van vast vertrouwen en vurige verlangen".

'n *Dubbele Amen*, en 'n *Amen* soos ons nooit voorheen verneem het en ook nooit daarna sal verneem nie.

3. OORDEEL VAN DIE MIDDELAAR-KONING

Die oomblik wanneer Christus, onse Here, in sy heerlikheid op die wolke kom, is dit die einde van hierdie bedeling, die wêreld soos dit in die geskiedenis bekend was. Maar dan het die geskiedenis van die in sonde gevalle wêreld met alles wat daaruit voortgekom het, finaliteit bereik. God se raad is uitgevoer.

Ook die koninkryk van die hemele, soos ons dit in sy verskillende stadia en openbaringsvorme geken het, loop daarmee ten einde. Die ontplooiing van die lewe vanuit die hemele hier op aarde in die mens bereik dan sy volheid. Die diens van die Woord en van die Sakramente behoort daarmee tot die verlede. Predikante, ouderlinge en diakens, alle kerklike vergaderings het hul diens gelewer. Die tyd van die strydende kerk is verby om in die ewigheidsbedeling 'n heeltetal nuwe gestalte te kry, naamlik die ryk van die heerlikheid.

Die afsluiting van die teenswoordige bedeling van so veel eeue en eeue geskied deur 'n laaste en hoogste daad van ons Middelaar, Jesus Christus in hierdie bedeling. Op die groot dag van die Here, die oordeelsdag, sluit Hy self alles van hierdie bedeling finaal af en maak die poorte van die ewigheidsbedeling oop.

Jesus het ons self baie duidelik geopenbaar wat sal gebeur.

Opmerklik breed spreek Hy daarvoor aan die slot van sy heerlike profetiese rede. Ook aan Johannes op Patmos het die Here 'n openbaring dienaangaande gegee.

Sowel aan wat Jesus geopenbaar het aangaande die oordeel in sy profetiese rede as in sy openbaring aan Johannes gaan vooraf die allergrootste en allerheerlikste wonderwerk van die Middelaar, naamlik die opstanding van die dode. Johannes sê in Openb. 20:12: "Ek het die dode, klein en groot voor God sien staan". In Matth. 25:32 lees ons: "En voor Hom sal al die nasies versamel word".

Die oordeel gaan dus oor die wêreld van hierdie bedeling en sy ontplooiing onder die magte van die sonde. Dit is die oordeel van die Here God en word uitgevoer deur sy gesalfde en gevolmagtigde Koning aan wie Hy opgedra het die *volle uitvoering van sy raad*. Daarom het Hy Hom volle mag gegee oor alles in hemel en op aarde. Dit is, aan Christus is opgedra 'n volkome verlossing van die in sonde gevalle skepsel, maar ook die volle oordeel oor alle sonde en ongeregtigheid in die wêreld. Hy moet alles tot 'n voleinding in die ruimste sin van die woord bring.

Dit lê dan ook opgesluit in Jesus se woord dat die Seun van die mens op sy heerlike troon, die regterstroon, sal sit as die hoogste maghebbende van God. Paulus skryf: "Ons sal almal voor die regterstoel van Christus gestel word" (Rom. 15:10 en 2 Kor. 5:10).

"En Hy sal hulle van mekaar afskei soos die herder die skape van die bokke skei; en Hy sal die skape aan sy regterhand en die bokke aan sy linkerhand sit" (Matth. 25:32—33).

Dit is die groot Regter se eerste handeling van sy troon af. Hy spreek daarom ook van Homself as *die Koning*. Daarmee is aangedui dat Jesus as *Regter* die hoogste koninklike funksie uitoefen.

Dat dit 'n Middelaarsdaad is blyk uit Christus se eerste woord van die regterstoel af. Vir dié aan sy regterhand sê Hy: "Kom, julle geseëndes van my Vader, beërf die koninkryk wat vir julle berei is van die grondlegging van die wêreld af". En wanneer Hy dié aan sy linkerhand toespreek gebruik Hy ook die woord "berei": "Gaan weg van My, julle vervloektes, in die ewige vuur wat *berei* is vir die duiwel en sy engele". Hy is dus uitvoerder van God se raadsplan en handel na die verkiesing. Daarvolgens is daar twee groepe mense, voorgestel as skape en bokke. Dit is die gehoorsames en die eiesinniges.

Maar nou is dit tog so opmerklik dat Jesus die twee groepe voor Hom nie maar net aanspreek

en sonder meer vonnis oplê nie. Miskien dink menigeen wel so wanneer van die skeiding in groepe en die aanspraak gelees word. So koud en hard is die Saligmaker egter ook dan nie. Nee, Hy is nog presies dieselfde Jesus wat in sy dae op aarde met sy dissipels in sy Bergrede en in sy profetiese slotwoord gespreek het. Toe het Hy as onse hoogste profeet en medelydende hoëpriester opgetree. Nou handel Hy as onse grote en heerlike Koning. "Hij vereenzelvig Zich daar met de Zijnen en rekent wat aan Hem gedaan of niet gedaan is, Zichzelf toe. Hij en de Zijne dat is één" (J. L. Wielenga).

In Openb. 20 sê die Skrif dat met die oordeel *die boeke* oopgemaak sal word. In ons gewone taal sou ons kan sê dat al die stukke teen die skuldiges voor die Regter gele word. Daarvolgens word elkeen geoordeel — *na sy werke*. Al wat daar dus verwag kan word is dat dadelik die vonnisse gevel word.

Dit doen die groot Regter egter nie. Hy openbaar eers voor alleroor wat uit die werke van die skuldiges die hoofsaak is waarop dit aankom. Dit is die verhouding tot die van God gegewe Verlosser, die groot Borg.

Vir dié aan sy regterhand sê Hy dat hulle Hom gevoed het toe Hy honger was; sy dors geles, Hom geklee het in sy naaktheid; Hom besoek het in sy siekte en in die gevangenis, en Hom as vreemdeling geherberg het.

So spreek Hy ook dié aan sy linkerhand eers toe. Hulle het Hom nie te ete en te drinke gegee, Hom in sy siekte en in die gevangenis nie besoek, Hom ook nie as vreemdeling geherberg nie. Hy was naak maar hulle het Hom nie geklee nie.

Bo dit alles laat die Regter hulle ook nog toe, wat gewoonlik nie verwag word en waarop ons ook nie altyd ag slaan nie. Elke groep kry die vryheid om te antwoord of liever hulle te verantwoord. Die aan sy regterhand vra verwonderd wanneer dit alles waarvan die Here spreek, dan gebeur het? Ook die aan sy linkerhand kom met 'n dergelike vraag. Hulle weet nie wanneer so iets gebeur het nie. En dan antwoord Christus nog weer elke groep op sy vraag. Vir die regverdiges is die Koning se antwoord dat, vir so ver hulle dit gedoen het aan *een* van die *geringstes* van hierdie voor Hom staande *broeders*, hulle dit aan *Hom* gedoen het. Vir die ander groep is sy antwoord: "Vir sover julle dit nie gedoen het aan *een van hierdie geringstes nie*, het julle dit aan My ook nie gedoen nie".

As uit Jesus se woord aan albei groepe een ding duidelik en sprekend is, dan is dit sy innige en tere vereenselwiging met die sondaar vir wie Hy as Verlosser van die Vader gegee is. Sy verhouding tot die sondaar is dus die beslissende element.

Die regverdiges wat Hom geken en liefgehad het, weet nie wanneer hulle dit alles aan Hom gedoen het wat die Here nou aan hulle toereken nie. Hulle liefde het nie geweeg, nie getel, nie gereken nie. Hulle het net gegee soos die ware liefde maar altyd doen. Ter wille van Hom wat hulle met hul hele siel liefgehad het, het hulle hulself eg priesterlik toegewy en oorgegee in sy diens. Met selfverloëning het hulle hul die lot van die geringstes as hul broers aangetrek en ook gedien. Maar ook die aan sy linkerhand weet nie wanneer hulle verkeerd opgetree het nie. Christus en diesyne het nooit in die middelpunt van hul belangstelling en liefde gestaan nie. Hulle het wel van Hom en sy groot verlossing gehoor of gelees maar geen liefde vir Hom gehad nie. Die gesindheid wat in Christus Jesus was, is nooit in hulle gevind nie.

So sluit die Here dan hierdie bedeling af en maak vir albei groepe die poorte na die ewigheidsbedeling oop. Die geseëndes van die Vader mag nou deur die goue poort van volkome verlossing ingaan en beërf die koninkryk wat vir hulle berei is van voor die grondlegging van die wêreld. Hulle gaan as geheiligdes in die bloed van die Lam die ryk van heerlijkheid in. Die ander is die vervloektes. Voor hul voet gaan die ewige afgronde van doem en dood oop. Hulle kry hul deel in die vuur wat vir die duiwel en sy engele berei is.

Vir die een groep is dit: Kom!

Die ander groep hoor: Gaan weg!

RYK VAN HEERLIKHEID

1. ALLES NUUT

Met die oordeel op die jongste dag word hierdie bedeling van die sonde dan finaal afgesluit.

Die twee groepe mense wat voor die Here Christus se regterstoel gestaan het, verkeer daarna in die ewigheidsbedeling. Die geseëndes van die Vader ontvang hul laaste en ewige verblyfplek, terwyl die vervloektes daar beland waar die wurm nie sterf en die vuur nie geblus word nie.

By hierdie twee tuistes in die ewigheid moet ons nou ons aandag bepaal.

Hier eers aan die erfdeel van die heiliges en later in hierdie afdeling aan die verblyf van die verlore nes.

Die openbaring wat die Christus aan sy kneg Johannes op Patmos gegee het en vir ons in die laaste Bybelboek bewaar is, moet hier vir ons die lig bied om ons reg te lei. Die slothoofstukke, 21-22:5, handel oor die verheerliking van die verlore skepping van God. Maar daarin vind ons ook verwysing na die woonplek van die verlore skepseldom, hfst. 21:8 en 22:15 in ooreenstemming met hfst. 20:14-15.

Hfst. 20:14 lui: "En die dood en die doderyk is in die poel van vuur gewerp". Dit is, met die opstanding kom alle siele uit die ryk van die dode en word met hul opstandingsliggame verenig. So word hulle ook geoordeel op die jongste dag.

Daar is dus dan geen doderyk en geen dood, soos ons dit ken, meer nie.

Die tussentydse verblyfplek is nie meer nodig nie, omdat almal na hul ewige woonplekke gestuur is.

Die gelowiges gaan nie terug na die *hemel* waar hul *siele voor die opstanding* vertoef het nie. Hul tuiste is nie die geestewêreld nie.

Daarom kom dadelik in hoofstuk 21 'n groot en gewigtige aankondiging: "Die eerste hemel en die eerste aarde" is daar nie meer nie.

Dit gaan voorop.

Hierdie genoemde eerste hemel en eerste aarde is die hemel (uitspansel) bokant ons en die eerste aarde onder ons voet is dié wat vanweë die sonde vervloek is en behoort tot die sondebedeling.

Albei gaan verby.

Die apostel Petrus skryf dat op die dag van die Here die hemele met gedruis sal verbygaan (2 Petr. 3:10). En in die groot geheelprogram van die voleinding (Openb. 6) word aan Johannes geopenbaar dat die hemel sal wegwyk soos 'n boek wat toegerol word. Die son sal swart word soos 'n harige sak en die maan sal nie meer skyn nie. Die sterre sal van die hemel op die aarde afval soos blare van 'n boom. In 2 Petr. 3:12 word gesê dat die hemele deur vuur sal vergaan en die elemente sal aan die brand slaan. Wanneer Johannes die wit troon (Openb. 20:11) sien, sê hy dat die aarde en die hemel wegvlug en daar is geen plek vir hulle gevind nie. Ook in Openb. 21 word nadruklik gesê dat die son en die maan nie meer nodig is nie. Daar sal geen nag geken word nie.

Dit is wat die Skrif sê van die eerste aarde en die eerste hemel en wat die einde daarvan sal wees. Maar dit beteken nie dat *die* teenswoordige hemel en aarde vernietig word en dat die Here God 'n heeltemal ander hemel en aarde sal skep nie.

So 'n stelling kan ons ook nie met die Skrifopenbaring rym nie. Dit sou dan beteken dat die owerste van hierdie wêreld die oorwinnaar is en God, die Skepper, verloorder. Nee, die hemel en die aarde as skepping van God word nie te niet gemaak nie, maar wel in die volste sin van die woord gelouter.

Soos die uitverkorenes in hul sondigheid nie vernietig word nie, maar wedergebore, so sal dit ook met die eerste hemel en die eerste aarde gebeur. Jesus sê in Matth. 19:28 dat hulle wat Hom gevolg het in die *wedergeboorte*, wanneer die Seun van die mens op sy heerlike troon sit, ook op twaalf trone sal sit. Grosheide sê in sy verklaring: "Er zal een wedergeboorte komen van hemel en aarde, dat is een verandering, die wel niet het wezen aantast, maar toch alles vernieuwt".

En so sê die Here ook: "Kyk, Ek maak alles nuut" (Openb. 21:5).

Ons hoor daarom ook al in hfst. 21:1 van 'n *nuwe* hemel en 'n *nuwe* aarde. As hieronder 'n *ander*, heeltemal nuwe of tweede skepping moet verstaan word, sou dit geen betekenis hê nie om te hoor dat God alles *nuut* maak.

Maar nou moet ons ook nie onder *nuut maak* verstaan 'n duplikaat of 'n soort superstaat van die eerste hemel en die eerste aarde nie. Nee, dit is 'n wedergeboorte soos daar in die sondaar 'n wedergeboorte plaasvind en 'n nuwe mens gebore word, hoewel die sondaar nog 'n mens bly.

Wanneer God sê dat Hy alles *nuut* maak dan is dit inderdaad 'n *herskepping*, 'n enige en magtige goddelike daad. Daarom beveel Hy Johannes ook uitdruklik: "Skryf, want hierdie woorde is waaragtig en betroubaar".

Alles word dan nuut, goddelike *nuut gemaak*, en die see sal daar nie meer wees nie. Daar kom dus 'n hemel en 'n aarde sonder die see wat ons ken. Al die skeidinge en beperkinge asook genadelose geweld sal nie meer bestaan nie.

So stel die heilige Skrif ons voor die *terrein van die ryk van die heerlikheid*.

Daar sal die verlose volk van God sy ewige woonplek en tuiste vind. Op die *aarde* waarop hulle gestry, gely en gesterf het, daar en onder die hemel wat getuie was van so veel moeite, verdriet en trane, moet hulle 'n finale en ewige oorwinning vier. Dan is die wedergeboorte wat hulle in hierdie bedeling in die koninkryk van die hemele ontvang het, tot sy volkomenheid en volheid geraak.

Daarom sien Johannes ook hoe van God uit die hemele bokant daardie herskape stoflike halfdeel van die heelal 'n magtige Godstad neerdaal. Dit is die heilige stad, die *nuwe* Jerusalem. Daarvan is die Here God self die boumeester en oprigter (Hebr. 11:10). En dan ruis uit die hemeloorde vandaan die hier so betekenisvolle woord: "Kyk". Hoe kan dit ook anders as daar dadelik op volg: "Die tabernakel van God is by die mense en Hy sal by hulle woon", of letterlik sy tent hê? Dit is dan tog die volheid van die *Woord* in Joh. 1:14: "En onder hulle gewoon". "En hulle sal sy volk wees; en God self sal by hulle wees as hulle God". Dan kry die naam *Immanuel* eers sy volle betekenis. En dit wel in dié Jerusalem waarna eeue en eeue lank ontelbare gelowiges biddend en smagtend verlang het. Hulle is by God en Hy by hulle en woon in sy tabernakel.

Hieruit moet ons verstaan dat die grote Skepper die soewereine *God* bly en die mense sy *skepsele*. Die oorspronklike verhouding van Skepper en skepsel is dan herstel in sy ware betekenis. Daarom sal daar ook nooit meer geween word nie. So iets soos dood, droefheid en trane bly daar ewig onbekend, "want die eerste dinge het verby gegaan". Die einde het in die begin teruggekeer. Die sirkel is heel en kompleet. Dit is soos ons gedurig hoor uit die openbaringsboek: die Alfa en die Omega. *Alles nuut*.

2. BRUID VAN DIE LAM

Die vertalers van die Bybel in Afrikaans het by Ps. 45 die opskrif *Loflied vir die Messias* gekies. Daarin tog word gesing van die skoonheid van die Bruidegom en die bruid. Geskenke word

deur die rykes van die mense aangevoer. In die boek Hooglied spreek die bruid self, maar verkies bo al die rykdomme en weelde van Salomo net *haar* herder. Sy smag van verlange na hom. En opmerklik Jesus, onse Here, verrig sy eerste wonder op 'n bruilof. Hy stel Homself ook voor as die groot Bruidegom (Matth. 9:15). In Openb. 19 laat die Patmos-siener ons hoor 'n stem van 'n baie groot menigte en 'n geluid soos van baie waters. En dan volg dit: "Laat ons bly wees en aan Hom die heerlijkheid gee, want *die bruilof van die Lam het gekom en sy vrou het haar gereed gemaak*". So hoor ons in die allerlaaste gedeelte van die boek dat die Gees *en* die bruid roep: "Kom".

Maar eers wanneer die apostel die heilige stad, die nuwe Jerusalem van God uit die hemel sien neerdaal, dan sê hy van die stad dat dit is soos 'n bruid wat vir haar man versier is (21:2). In vers 10 hoor ons nog meer. Johannes word weggevoer op 'n groot en hoë berg. Dan sê die engel vir hom: "Ek sal jou die *bruid* toon, die *vrou* van die Lam". En wat die apostel dan sien is niks anders nie as die groot stad, die nuwe Jerusalem wat uit die hemel van God neerdaal.

Johannes moet dus in die heilige stad sien die bruid, die vrou van die Lam. En 'n mens vra dadelik waarom die bruid van die Lam in die beeld van 'n stad voorgestel word?

Om hierdie wyse van openbaring van die Skrif te verstaan en die heerlike waarheid te begryp, moet ons tog nie daaroor heen lees wat in vers 9 so duidelik en voorop gesê word nie. Daar lees ons die opmerklike en betekenisvolle woorde: "*En een van die sewe engele wat die sewe skale gehad het, vol van die laaste plae*" het Johannes opgeroep en hom toe heengelei om die bruid, die vrou van die Lam te aanskou.

Hierdie woorde wys ons terug en wel na hfst. 15.

Daar hoor ons van 'n teken in die hemel, groot en wonderlik: "Sewe engele met die sewe laaste plae, want daarmee is die grimmigheid van God voleindig" (vers 1). Dadelik daarop sien die apostel die oorwinnaars oor die dier, die Antichris, by 'n see van glas gemeng met vuur staan. Hulle sing die lied van Moses.

Na hierdie gesig hoor Johannes die bevel aan die sewe engele met die sewe toornskale: "Gaan gooi die skale van die grimmigheid van God op die aarde uit" (16:1). En wanneer die laaste, die sewende engel sy skaal uitgegooi het, hoor ons: "Dit is verby". Die geskiedenis het afgeleë. Die geheel van die groot program van hfst. 6 is afgehandel. God se oordeel oor die sonde is voltrek.

In die ontsettende rook en damp van die einde roep *een van die sewe engele* Johannes ook op: "Kom hierheen, ek sal jou toon die oordeel van die groot *hoer* wat op baie waters sit" (17:1). En dan sien hy in die woestyn 'n *vrou* op 'n skarlakenrooi dier, vol Godslasterlike name, met sewe koppe en tien horings sit (vers 3). *Sy is bekleed met purper en skarlaken en versier met goud en kosbare stene en pêrels en in haar hand 'n goue beker, vol van die gruwels en die onreinheid van haar hoerery*.

In vers 18 lees ons: "En die vrou wat jy gesien het, is die *groot stad* wat *heerskappy* voer oor die konings van die aarde". Hfst. 18:2 sê van dié stad nog meer. Dit is die *groot Babilon*.

Hierdie vrou, die groot hoer, Babilon, is die bruid van die owerste van hierdie wêreld. Ons sien haar in weelde en in mag heers oor die mensdom wat sy met haar gruwels en onreinheid dronk maak. As ons vandag iets bepaalds van hierdie profesie sien dan is dit die afval, sedelike verval en verdierliking van die mens.

So word dan die voleindigde sondige en Gode-vyandige wêreld met al sy rykdomme, weelde en magte in sy duiwelse laagheid en gemeenheid voorgestel. Dit is die groot hoer wat op baie waters sit. Maar as die einduur geslaan het, is daar geen bruilof nie, maar 'n katastrofale wêreldineenstorting. Daar word geen bruilofslied aangehef nie, maar gehoor 'n gekerm wat net eenmaal gehoor sal word (18:9-24).

Dit is egter nie al wat ons hoor nie.

Wanneer die Koning van alle konings en Here van alle here oor al hierdie duiwelse magte getriomfeer het, gaan in die *hemel* die een halleluja na die ander op. So groot is hierdie gejubel dat dit byna nie beskryf kan word nie (19:1-6). Maar dan tree ook op die voorgrond die heerlike gestalte van die ware bruid, die vrou van die Lam. Sy het haar gereedgemaak en aan haar is gegee om bekleed te wees met rein en blink fyn linne, want die fyn linne is die regverdige dade van die heiliges (19:8).

Die bruid van die Lam word beklee met die heerlikheid wat Christus van God verwerf en die Heilige Gees verwerklik het. Sy is die waardige bruid van die Lam van God, geen brandarme nie maar die rykste, heerlikste van alle bruide. Sy ontvang wat die Christus uit die stoflike skepping gered het en wat deur God nuut gemaak is.

Daarom juis is dit een van die sewe engele wat die toornskale gehad het, en nou vir Johannes toon die bruid van die *Lam*. Die engel noem haar hier ook die *vrou* van die Lam. Sy is met Hom een. Haar volle bruidskoonheid en heerlikheid moet ons dus sien in die groot stad, die nuwe Jerusalem. Dit is só die teenbeeld van die groot Babilon, die vrou wat op baie waters sit, die hoer, die bruid van die owerste van hierdie wêreld.

Ook die Bruidegom van die bruid word in Openb. 21 en 22 nie anders genoem as die *Lam* nie, omdat God in Christus die *wêreld* met Homself versoen het (2 Kor. 5:19).

Nou sal die apostel ook vanaf die hoë berg die heilige stad, die nuwe Jerusalem in al sy volheid en heerlikheid sien. En die beskrywing van wat die apostel kon sien, begin met: "En dit het die heerlikheid van God gehad, en sy lig was soos 'n baie kosbare steen, soos die kristalhelder jaspissteen". Groter heerlikheid as die van die Here God self bestaan net eenvoudig nie. Die hele grote stad lê in al sy uitgestrektheid in die volle glorielig wat van God self afkomstig is. Dit skitter soos die diamant midde in die herskepping.

In die Ou Testament is die heerlikheid van God gesien op die berg Sinai, maar het daarna net gewoon in die allerheiligste van die ou tabernakel en in Salomo se tempel. Hier word nou uitdruklik gesê dat die *stad* die heerlikheid van God gehad het, en wel so dat dit die lig van die son en die maan nie nodig het nie (21:23). Nag sal daar ook nie wees nie (22:5). Die heerlikheid van God verlig dit en die Lam is sy lamp.

Dan, ons moet hierdie stad nie sien soos ons vandag se stede ken nie. Die stede van hierdie bedeling het hul prag en skoonheid, hul paleise, maar ook hul verskrikkende grotte waaruit niks anders as 'n afgrondsfeer opdamp nie. In die heilige stad, nuwe Jerusalem is daar niks onheiligs of onrein nie (21:27). Daaromheen kruip ook nie verpestende en ontsierende agterbuurtes nie. Nee, dit lê in 'n volkome vierkant vir ewig klaar en afgewerk. Sy mate is in die breedte en lengte en hoogte presies eenders — *een duisend vyfhonderd myl* (vers 16), Dus geen stad van die mens se wetenskap, kuns en tegniek kom maar enigsins in vergelyking met die heilige stad van God nie.

So lê hierdie magtige en reuse stad in sy geheel ewig in die wonderlig van sy Maker. Daarom sien die apostel ook vanaf sy hoë uitkyktoring dat hy wat met hom gespreek het, 'n *goue meetsnoer* het — iets wat in hierdie bedeling onbekend is. Dit wys in elke geval op die goddelike volmaaktheid van die stad en gee ook heilige sekerheid en sekuurheid aan.

Die engel meet daarmee die muur en die poorte van die nuwe Jerusalem. Daarby word nog gevoeg: "Volgens 'n mens se maat, wat ook die maat van 'n engel is". As deel van die herskepping pas dit dus volmaak in die geheel. Die muur meet hy dan ook op twaalf maal twaalf el, dit is oor die twee honderd voet hoog. En hierdie honderde myle lang en hoë muur se boustof is niks minder as *jaspis*, diamant in sy geheel nie.

Hoe moet dit nie straal en blink in die wonderlig van God nie!

Aan elke kant van hierdie geweldige vierkantstad sien Johannes in die jaspismuur drie poorte. Elkeen van die poorte bestaan uit net *een pêrel* (vers 21). En wat kan ons ons nou voorstel van so 'n reuse pêrelpoort in die groot jaspismuur? Dit kan ons gerus maar vra as die apostel dan nog vertel dat in elkeen van die poorte 'n *engel* van die Here staan om dit oop te hou. In die stad "sal nie inkom iets wat verontreinig en gruwelikheid en leuens doen nie" (vers 27).

Eenmaal is die sondaar uit die paradys deur engele verdryf. Hier gaan God se geliefde en geheiligde volk deur oop poorte in die heilige stad, die ewige paradys in. En dan blink vir altyd bokant die poorte die name van die twaalf stamme van Israel. God het in sy belofte aan Abraham die poorte van verlossing na alle geslagte van die aarde ooggemaak. Uit Israel is die Messias gebore en het die reddingsboodskap die wêreld ingegaan.

Ook die fundamente van die heilige stad is een stuk wonder in rykdom en prag soos wat in die groot Babilon nie aan gedink kon word nie.

Daar is ook weer *twaalf fundamente*. Dit is driemaal vier — die goddelike en die aardse getal vermenigvuldig. En elke fondament bestaan uit 'n bepaalde soort van die edelgesteente van die aarde, soos dit God behaag het om daarin te lê by die skepping. Dit val hier ook op dat dit nie net een soort steen is nie, maar 'n pragmengeling van verstellende soorte — 'n kleurerykdom soos alleen in die ryk van heerlijkheid te sien sal wees.

Die eerste fondament sluit aan by die boustof van die muur. Dit is ook van jaspis. Die tweede is saffier, hemelsblou; die derde chalcédon, "miskien groen moontlik ook rooi"; die vierde smarag, groen; die vyfde sardoniks, vleiskleurig; die sesde sardius, helder rooi; die sewende chrisoliet, goudgeel; die agste beril, blougroen; die negende topaas, goudgeel; die tiende chrisopraas, ook goudkleurig; die elfde hiasint, blouagtig en die twaalfde ametis, violetkleurig (Greydanus op Openbaring). Op hierdie skitterende fundamente sien die apostel bowendien nog ingegraveer die name van die apostels wat Jesus self geroep en uitgestuur het om in die wêreld te wees die fondament van die Evangelie van die koninkryk van die hemele. Hulle het die naam van die Saligmaker uitgedra na al die nasies van die aarde.

Maar die apostel het nog meer gesien.

"Die stad self is *suiwer goud* soos glas ... en die *straat* van die stad was *suiwer goud* soos deurskynende glas" (vers 18 n 19). Die goud wat ons vandag ken en gebruik, is gemeng met ander metale om dit hard genoeg en bruikbaar te maak. Hier is alles net simpel suiwer goud, soos suiwer glas, soos deurskynende glas. Ons kan maar net dink aan iets soos hoogsgepoleerde suiwer goud. Dit sal ons ook eenmaal net in die ryk van die heerlijkheid sien.

Ons het dus in die heilige stad bymekaar al die geheiligde skatte en rykdom van die stoflike skepping wat God nuut gemaak het.

Maar nou noem Johannes hier nog iets wat hom besonder opgeval het.

Wat in hierdie bedeling as die hoogste en heerlikste geag word, sien hy nie in die heilige stad van God nie. Ons beluister sy verbasing as hy sê: "'n *Tempel*/het ek daarin nie gesien nie". Maar hy gee ook die rede daarvoor aan. Daar is geen tempel omdat die allerhoogste en allerheerlikste daar is. Die Here God (die Skeppernaam) die Almagtige self is die tempel en die Lam (vers 22).

Die stoflike skepping is nou geheilig en gereinig. God self woon nou daarin en maak dit die ewige en onbeskryflike heiligdom, vol van die heerlijkheid en rykdom van die Skepper self.

3. HAAR LEWE

Van die bruid van die owerste van hierdie wêreld lees ons dat sy versier was met goud en kosbare stene en pêrels (Openb. 17:4). Haar rykdom en heerlijkheid is saamgevat in die stad

van die aarde, *Babilon*.

Daarteenoor sien Johannes van uit die hemel vandaan neerdaal die stad van God, die nuwe Jerusalem, toeberei soos 'n bruid wat vir haar man versier is (Openb. 21:2).

Dit dui daarop dat die vors van die duisternis die rykdomme van die skepping aan die vrou, bekleed met purper en skarlaken — koninklike klere — gee, maar haar skoonheid en alles wat sy het in diens van die sonde stel. Sy word nie die *vrou* van haar bruidegom nie.

Die bruid van die Lam ontvang egter oneindig veel meer skatte van die aarde wat geheilig en gereinig, nuut gemaak is. Sy word ook inderdaad die *vrou* van haar bruidegom en is daarom met Hom saam op die groot bruilof van die Lam.

Van albei die bruide word gesê dat hulle *versier* is. Dit het betekenis, want die Griekse woord daarvoor is afgelei van die selfstandige naamwoord *kosmos*. Dit omsluit dus alles wat die Here God in die stoflike skepping gele het. Satan het tevergeefs alles ingespan om daarmee vir hom 'n koninkryk op te bou. Die versoening van Christus se bloed het egter alles uit sy mag weggeruk en dit aan sy bruid gegee, soos Openb. 21:9-22 in die beeld van 'n *heilige stad* ook teken.

Maar wanneer die groot Bruidegom, die Lam, al die skone, ryke en heerlike van die skepping aan sy bruid gee, haar daarmee versier, dan is dit as 't ware 'n verryking en verheerliking waarmee sy *beklee* word. Maar dit is nie al nie. Die goud van haar lewe en die adel van haar siel is veel meer. Dit merk ons al in die betekenis van die grondwoord wat in Openb. 19:7 gebruik word vir *gereedmaak*. Die Griekse woord word selfs in oordragtelike betekenis weergegee met *hoë tone sing*. Dus met al wat haar gegee word, waarmee sy beklee en versier is en waarmee sy haarself klaargemaak het, gaan dit haar tog enkel en alleen om haar Bruidegom. Sy met alles wat hare is, behoort aan Hom. Sy maak haar nie klaend, sukkelend en sugtend gereed nie, maar as gedra op die kragtige vleuels van haar volmaakte liefde en toewyding, soos dit elke ware bruid betaam. Sy gaan haar Bruidegom met 'n lied tegemoet. Haar liefde is die dryfkrag wat haar lewe deurgloei. Wat haar gegee is en alles wat sy verwerf het in haar voorbereiding, maak haar nie selfsugtig of lydelik nie. Nee, inteendeel vuur dit haar aan om aktief haarself geheel en al aan haar Bruidegom te gee. Daarom word ook in hfst. 19:8 vertel dat die fyn linne die regverdige *dade* van die *heiliges* is. Dit het besondere betekenis.

Ook die goud van haar lewe en die adel van haar siel is 'n gawe van God wat in hierdie lewe onverdorfbly het. Dit is die wedergebore lewe wat haar bruid van die Lam maak. Die regverdige *dade* van die heiliges tog is wat in die wedergeboorte deur die geloof openbaar geword het. Dit is soos die Kategismus sê: goeie werke is uit 'n ware geloof, volgens die wet van God, alleen tot sy eer (Vr. 91).

By haar bruidskleed en sieraad pas ook haar bruidsadel en lewe.

In haar lewe ruis die volheid van die *nuwe lewe*.

En dit is hierdie lewe wat waarlik en eintlik lewe is, soos dit ook nader in die verdere beskrywing van die nuwe Jerusalem uitkom. Sy word *vrou* genoem omdat sy alles uit en van die Lam, haar Bruidegom het, en syne is in die allernouste betrekking wat in die skepping openbaar word.

Sommer in die eerste gedeelte van die beskrywing van die herskepping hoor ons al van die *fontein* van die *water van die lewe* waaruit die dorstiges sal drink (21:6). In hfst. 22:1 is egter nie meer sprake van 'n fontein nie maar van 'n *rivier*. En dit moet ons nooit vir ons voorstel as 'n lopiespruitjie of so iets nie. Duidelik word gesê dat dit 'n rivier, 'n ruisende stroom is wat uit die troon van God en die Lam *uitstroom*. Bowendien is dit 'n *suiwer rivier*, helder soos kristal, en dan wel 'n rivier van *water van lewe*—sonder lidwoorde voor water en lewe (Grieks). En die bron waaruit hierdie rivier voortkom is niks anders as die troon van die God van lewe en van die opgestane en lewende Christus, die Lam. Ons hoor hier dus 'n ruising van 'n rivier van water van lewe, soos ons in hierdie bedeling nooit sal sien en ken nie.

Ons hoor ook dat hierdie suiwer rivier van water van lewe afstroom in die heilige stad, die nuwe Jerusalem. Daar staan: "In die middel van sy straat en weerskante van die rivier was die *boom van lewe*". Maar *een* boom kan nie aan weerskante van die rivier staan nie. Dit moet dus wees 'n hele tuin van bome van dié soort, naamlik boom van die lewe, en wel aan beide kante van die rivier.

Uit die geskiedenis van die paradys weet ons van net *een* boom van die lewe en die betekenis daarvan. Daarmee is dit of ons nie net 'n ruisende rivier van water van lewe hoor nie, maar ook 'n magtige bruising van lewe wat gesimboliseer is in die boom van lewe, ewige lewe.

Die verdere vermelding dat dié boom vrugte dra en gee elke maand, bewys dat daarmee aangedui word 'n vrugbare, ryke en volle lewe. Dit bring 'n ewige somer en word vervul in Jesus se woord, Joh. 15:8: "Hier in is my Vader verheerlik, dat julle veel vrug dra".

Selfs die *blare* van die boom het 'n wonderkrag vir die nasies wat in hierdie bedeling *as nasies* nooit die wedergeboorte deelagtig was nie.

Daar ruis dus lewe in volheid van herskeppingskrag in die ryk van heerlikheid.

En hierdie ruising van lewe swel nog sterker aan in ons oor wanneer ons hier weer hoor van die *boek van die lewe van die Lam*. Dit is dan nie meer die ruising van 'n rivier of boom van lewe nie, maar die ruising van die volheid van die wedergeboorte, die nuwe ewigheidslewe van die mense wat deur God in sy heilige boek opgeskrywe is.

Daar sal dus nie net 'n nuwe hemel en 'n nuwe aarde in die ryk van die heerlikheid wees nie, maar ook 'n nuwe mensheid of menslike geslag, omdat God in Christus die wêreld met Homself versoen het. Die wingerdstok met sy gesnoeide lote sal daar in volle vrug wees. "En die *nasies van die wat gered word*, sal in die lig daarvan (heilige stad) wandel" (21:24). Verder lees ons: "Die konings van die aarde bring hulle heerlikheid en eer daarin". Elke volk sien in sy koning of staatshoof die hoogste en edelste van die volkslewe. Deur die sonde bly hierdie mooie en skone in die mag van die duisternis tot die allerlaaste van hierdie bedeling. Maar wanneer alles nuut gemaak word en geheilig is, kom dit tot sy volheid en ryke openbaring (21:24 en 26). Die ontplooiing van die menslike lewe en arbeid bereik dan sy bestemming. Dié heiliging en loutering is nie bloot negatief nie. Wanneer al die hindernisse, dempinge en verderwende van hierdie bedeling weggehaal is, kom die volle rykdom daarvan uit, is dit ewig nuut.

Van hierdie lewe verneem ons uit hfst. 22:3-5.

Die aanvangswoorde van hierdie gedeelte is: "En daar sal geen vervloeking meer wees nie" (vers 3). Die rede daarvoor is dat die troon van God en van die Lam daarin sal wees. Dit is nie negatief nie, maar wel positief: "En sy diensknegte sal Hom dien".

Wat op die aarde in hierdie bedeling die menslike lewe, ook dié van die volkere verderf en verdonker het, is dan ewig weggedaan. In hierdie heilige stad sal "nie inkom *iets* wat verontreinig en gruwelikheid en leuens doen nie". Sonder enige verstoring in die verhoudinge sal sy diensknegte Hom dien. Net een ding sal daar vir die verlostes wees en dit is om in volmaaktheid en met geheiligde liefde te *dien* in die sin van God se raad en sy bedoelinge. Dus geen slawediens nie, maar uitvoerders van God se heilige wil soos die engele in die hemel.

Vers 4 sê daarom ook: "Hulle sal sy aangesig sien".

Hulle sal lewe in die ryke en heerlike maar ook ewige teenwoordigheid van hul Skepper. Dit is die volmaakte verhouding tussen Skepper en skepsel. Hy sal hul God en hulle sy volk wees (21:3). Op hul voorhoofde sal sy *Naam* geskrywe staan. Dus uit hul lewe en hul hele wese sal net die heerlikheid van hul God terug gereflekteer word.

Dit laat ons verstaan die ewige rykdom en volheid van die menslike geslag se lewe in die ryk van die heerlikheid. Betekenisvol lui dan die volgende sin: "En nag sal daar nie wees nie". Geen lamp of sonlig sal nodig gevind word nie. Die mens, ja die hele nuwe mensheid of geslag sal

geen behoefte hê aan 'n nag om te rus nie. Hulle wandel in 'n ewige dag. So iets soos vermoeienis, insinking van kragte, sal totaal onbekend wees. Hulle sal altyd en altyd fris, nugter en aktief bly. Opmerkingswaardig is ook hier dat, as gesê word dat God hulle verlig, die Skeppernaam *Here God* gebruik word soos in die skeppingsgeskiedenis (Gen. 2).

Hy, die Here God, is ewig aktief en so sal die mens, sy volmaakte beeld, ook in die ryk van die heerlijkheid in die volste mate van sy skepselsyn onafgebroke en onverhinderd aktief wees en bly.

Waarin sal hierdie geweldige aktiwiteit tot openbaring kom?

Wat sal die verlostes nou eintlik doen, altyd doen en salig wees?

Die antwoord op hierdie vrae lê opgesluit in die slotsin van wat aan Johannes aangaande die ryk van die heerlijkheid geopenbaar is.

Ons lees dit in vers 5: "En hulle sal as konings regeer tot in alle ewigheid". Eers wanneer die betekenis van hierdie woorde tot ons deurgedring het, ruis daar bokant alle ruising van lewe, wat ons in die vorige verse gehoor het, uit die ruising van die saligheidslewe van die mens in die ewigheidsbedeling. Dit, *hulle sal as koning regeer* tot in alle ewigheid. Hieruit is dit moontlik om iets te verstaan van die ryke lewe en koninklike adel van siel van die bruid van die Lam.

Vertaling van die Griekse teks is uiters moeilik. Ons moderne taal het daarvoor geen woord nie. Daarom is dit vertaal om *as konings te regeer*. Die moeilikheid spruit voort uit die feit dat die oorspronklike woord wat hier gebruik word, net uit *een enkele woord* bestaan. Van die naamwoord vir *koning* word 'n werkwoord gemaak. Letterlik staan daar dus net "en hulle sal *koning*" (werkwoord), sonder die woord regeer daarby. Vir ons lê daar wel in die woord koning die gedagte van regeer opgesluit. So het ons dit ook in die vertaling: *as konings regeer*.

Maar dink 'n mens nou kalm deur, dan is die vraag, as almal konings is en regeer, oor wie *regeer* hulle dan? Wie is dan die onderdane waaroor hulle regeer? Met hierdie vrae voor oë moet ons dus dieper op hierdie betekenis ingaan.

Daar mag wel aangevoer word dat Christus gesê het dat sy apostels op trone sal sit, maar nie dat hulle sal *regeer* nie. Hulle sal wel deel hê aan die oordeel van die nasies. In 2 Tim. 2:12 is daar sprake van "met Hom regeer". Dog ook hier het ons die werkwoord van die naamwoord *koning*, net soos in Openb. 5:10.

Om hierdie gedagte van Openb. 22:5 te verstaan, moet ons onself losmaak van wat die sonde gebring het. Dit is die begrippe *regeer*, *heers*, *koning* en *onderdane*. Hier is dan ook inderdaad geen sprake van *regeer* of *heers* nie. In die ryk van die heerlijkheid sal die een *mens* nie oor die *ander* regeer of heers nie. Ons vorm van samelewing onder die heerskappy van 'n koning of owerheid, soos dit in hierdie bedeling is, het eers gekom na die sondeval en is 'n instelling van God onder die algemene genade (Gen. 9:5-6, Rom. 13:1-2).

Ons moet dus teruggaan na die oorspronklike instelling by die skepping (Gen. 1-2).

In die oorspronklike opdrag van God aan sy geskape koning in die stoflike wêreld is daar geen sprake van regeer of heers van die een mens oor die ander nie. Wat God wel aan Adam se *heerskappy* onderwerp net, word baie duidelik en by herhaling aangedui. Hy moes *heers* oor die voëls van die *hemel*, die diere van die *aarde* en die visse in die *see*. Dit is oor die *natuur*. Daaroor het hy van sy Skepper heerskappy ontvang (Gen. 1:26 en 28 en 2:19-20).

Al gesag en mag wat die HERE God in die menslike lewe gestel het, is wat in die *huwelik* opgesluit was. Die man is die hoof (1 Kor. 11:3). Adam is die verbondshoof of opperhoof van die menslike geslagte wat uit hom sou voortspruit. As die sonde nie gekom het nie, sou uit hom al die geslagte onder hul geslags- of stamhoofde oor die aarde uitgebrei het. Hy sou die opperste hoof gebly het soos Christus die hoogste en enigste hoof van die nuwe mensheid geword het. Jesus tog het kragtens die genadeverbond Adam se plek ingeneem. Soos uit Adam

al die sondige geslagte en nasies gebore is en onder die heerskappy van een of ander soort owerheidsmag gekom het, so moet die nuwe menslike geslag uit die wedergeboorte, die opstandingslewe van Christus opkom. Hy is die ware wynstok en die nuwe mensheid die lote.

Wanneer ons dan lees van die bruid, die *vrou* van die Lam, spreek dit, soos reeds in die Ou Testament, van 'n huweliksverhouding, 'n verbondsband onder die Hoof Christus. Duidelik stel die heilige Skrif dit ook dat die nuwe menslike geslag die *liggaam van Christus*, die Verbondshoof is.

Dit bring ons nou nader aan wat sal gebeur wanneer die verlostes in die ryk van heerlikheid sal "koning" tot in alle ewigheid.

Nie magte van buite maak hulle konings nie, maar die lewe as liggaam van die Hoof, Christus. "Want net soos die liggaam een is en baie lede het, en al die lede van die een liggaam, al is hulle baie, een liggaam is, so ook Christus" (1 Kor. 12:12). En so wys Paulus ook daarop dat die hand die hand bly, die voet die voet en die oog die oog, maar saam een liggaam is onder een Hoof. Al die baie lede in die liggaam het nie dieselfde plek en funksie nie. Elke lid het sy eie plek en funksie en hulle vul so mekaar organies aan tot 'n eenheid. God het ook aan elke lid gegee wat nodig is om op sy plek en saam met al die ander in volmaaktheid te funksioneer. Dit is in volle harmonie met die ander lede en die Hoof.

In hierdie bedeling kom die mens as mens nooit, nooit tot sy volheid en tot volmaakte en harmonieuse funksie nie. Dit sai eers in die ryk van die heerlikheid daartoe kom. Onder die een Hoof, Christus, sal daar 'n volmaakte en komplee liggaam bestaan. Elke lid sal op sy presiese plek en in heilige harmonie met al die ander lede die geheel met die Hoof komplee maak, maar elkeen sal ook absoluut soewerein in sy funksie en op sy plek wees en bly.

So sal die nuwe menslike geslag in sy ontelbare duisende en duisende "koning".

Verstaan ons dit, weet ons ook wat die saligheid en salige lewe van die bruid van die Lam sal wees. Dit ruis uit bo alle ander lewe in die ryk van die heerlikheid, die herskape anderdeel of stoflike skepping van die heeal, die kosmos van God.

4. DOOD IN SY VOLHEID

Openb. 21 en 22 rig die geloofsoog op na die allerhoogste bergspitse van die magtige toekoms wat in die ryk van die heerlikheid verwerklik moet word deur die bloed van die Lam.

Die lees en bepeinsing van hierdie openbaring van God aan Jesus (Hfst. 1:1) voer ons in die gees weg tot binne-in die ewigheidsbedeling. Maar dit bring ons ook in vervoering, só in vervoering dat ons nie dadelik kan verstaan waarom in hierdie verhewe beskrywing ook vers 8 van hfst. 21 en vers 15 van hfst. 22 opgeneem is nie, ja juis hier.

Dat dit 'n aangrypende waarskuwing en 'n roerende vermaning bevat, is maar alte gou duidelik, en ons moet daarvoor onse troue God en Vader dankbaar wees. Maar dan moet dit ons tog nie tot 'n farisese selfgenoegsaamheid en onverskilligheid ten opsigte van die verlorene lei nie. Dit is verkeerd en sondig om te dink dat, as ons *self* maar gered word, die lot van die *verlorene* van geen betekenis meer is nie.

Nog meer.

Die ewigheidsbedeling bestaan ook nie net uit 'n nuwe hemel, 'n nuwe aarde en 'n nuwe menslike geslag nie. Nee, dit sluit ook in die hele verlore gaande menigte. Hulle verdwyn nie in daardie magtige toekoms nie. God vernietig hulle ook nie. Juis daarom is dit so baie betekenisvol dat juis in *hierdie* hoofstukke oor die ewigheidsbedeling hulle nie vergeet word nie.

Pas na die vermelding van die nuwe hemel, die nuwe aarde en die nuwe Jerusalem asook na God se aankondiging dat Hy alles nuut maak, word in vers 8 van hfst. 21 begin met 'n *maar*: "Maar wat die vreesagtiges aangaan en die ongelowiges en gruwelikes en moordenaars en hoereerders en towenaars en al die leuenaars — hulle deel is in die poel "wat brand met vuur en swawel: dit is die tweede dood". Ook vers 15 van hfst. 22 begin met so 'n roerende *maar*: "Maar buite is die honde en die towenaars en die hoereerders en die moordenaars en die afgodedienaars en elkeen wat leuens lief het en doen".

Die heilige Skrif stel dit hier en op baie ander plekke onomstootlik vas dat al die sondaars, engele sowel as mense, in die ewigheidsbedeling nog daar sal wees. En daarvoor is daar ook 'n grondige rede, want as die bese geeste en mense vernietig sou word, beteken dit dat Satan tog tot 'n mate 'n oorwinning behaal. Nog meer, as die ewige dood daar nie is nie, wat word dan van die verbondsbedreiging in die paradys en hoe word God se raad vervul? 'n Deel van die sondaars het dan geen deel in die groot Godsbestemming dat alles Hom moet verheerlik nie.

Daarom moet dit vir ons vasstaan dat in die ewigheidsbedeling dié plek en dié skepsele daar nog sal wees en ook God se raad nog dien.

In die aangehaalde tekste is dan ook dadelik duidelik dat daar so 'n bepaalde *plek*, die *poel/wat* brand met vuur en swawel, asook 'n bepaalde *toestand*, die *tweede dood*, sal wees.

Vanself is ons hiermee aangewys op die vraag *waar* hierdie bepaalde plek sal wees.

In die *doderyk* kan dit nie wees nie. Daarin het net *tydelik* die *siele* van die afgestorwenes of in saligheid of in helse smarte vertoef en wel tot op die dag van die opstanding. Na die oordeel is, volgens Openb. 20:13, ook die *doderyk* in die poel van vuur en swawel afgestort.

Ook kan ons dié plek nie soek in die wêreld van die goeie geeste nie. Satan is na Jesus se hemelvaart eens en vir altyd daaruit verdryf (Openb. 12). Dit kan ook nie êrens 'n hoek of deel in die nuwe hemel of op die nuwe aarde wees nie, want God maak daar alles nuut.

Presies waar dit moet gesoek word, is ons nie geopenbaar nie.

Daar is slegs enkele aanduidings.

Jesus sê in sy profetiese rede dat die ongelowiges verwys word na die vuur wat vir die duiwel en sy engele *berei* is (Matth. 25:41). Hieruit mag ons af lei dat die poel 'n plek is wat nie in die keuse van die duiwel en diesyne gelaat is nie. Dit is vir hulle klaargemaak, en is daar volgens die ewige raad van God.

Dan het Jesus so telkens gespreek van die *buitenste duisternis* (Matth. 8:12; 22:13; 25:30). In sy Bergpredikasie spreek Hy ook telkens van die *hel*. Maar in sy laaste openbaring op Patmos spreek Hy in verband met dié tyd, na die oordeel, regdeur van die *poel van vuur en swawel* (Openb. 20:14 en 15 en 21:8). Die benaming *poel* mag die gedagte aan 'n oneindige diepte of afgrond wek, so iets soos wat ons lees in Openb. 19:20 en 20:10 waar sprake is van die besondere oordeel oor die Antichris, die valse profeet en Satan self.

Maar die besondere Griekse woord wat hier gebesig word in Openb. 20:14-15 en 21:8 het as grondbetekenis *stilstaande water, poel*.

Is die plek, die poel, 'n ewige smeulende en smorende brand soos wat in die Ou Testament *Gehenna* was waar die afval, vullis en ook selfs lyke, buite Jerusalem aan die vertering prysgegee is? En sal dit wees êrens waar daar 'n ewige duisternis heers soos die duisternis wat op die wêreldvloed voor die skepping van die lig op die eerste skeppingsdag gele het?

Dit is ons dus nie geopenbaar presies waar die *poel*/juis sal wees nie. Maar soveel is tog duidelik dat daar in die stoflike skepping twee aparte afdelings sal wees. Dit is in die ewigheidsbedeling. Soos in die *doderyk* voor die opstanding die afgestorwe *siele* op twee aparte plekke vertoef het, so sal na die opstanding die mense in twee groepe wees met elke groep op 'n bepaalde plek.

Die een deel kry as tuiste die ryk van heerlikheid en die ander deel in die poel wat brand van vuur en swawel, in die ryk van die duisternis. Maar ook dan sal daar 'n onoorbrugbare en ewige kloof hulle vanmekaar skei.

So gee die heilige Skrif, behalwe die name van Antichris, die valse profeet en Satan, ons ook nêrens die name van hulle wat in die poel sal verblyf kry nie. Maar nou is dit so ontroerend dat die Here juis in Openb. 21 en 22 die *soort* mense wat in die poel beland, duidelik noem. En eerste word genoem die *vreesagtiges*. Dit is hulle wat bang en skaam is vir die Here en sy diens. Daarvoor liever wegskrarn en vrede hou met die wêreld. Ook word hier genoem die *ongelowiges* wat die verlossing in Christus nie aangeneem het nie en in ongeloof heen geleef het. Die *gruwelikes*, wat hier ook genoem word, is hulle wat hulle in die moerasse van sondes verneder het. Dan spreek die Here ook *van die moordenaars*— die mense wat hulle aan allerlei soort van moorde skuldig gemaak het en hulle vergryp het aan 'n heilige ordinansie van die Skepper. Vervolgens word genoem die *hoereerders* wat op so baie maniere hulleself in die smerigheid van sedeloosheid besoedel het. Ook die *towenaars* het geen plek in die ryk van die heerlikheid nie, omdat hulle met behulp van natuurkragte en die ryk van die duisternis hul eie heil gesoek het. En dan, die *afgodedienaars* word hier ook genoem omdat hulle in die plek van hul God iets anders bedink en dien (Kat., vr. 95). Laastens word genoem die *leuenaars*. Vals in hul lewe en wandel, is hulle dissipels van die vader van die leuen en het geen plek in die saligheid nie.

Ook in Openb. 22:15 word genoem die towenaars, die hoereerders, die moordenaars, die afgodedienaars en almal wat leuens liefhet. Maar tog begin die teks met iets nuuts, naamlik: "Maar buite is die *honde*". Honde was in die Ooste verafsku. Daarom sê hierdie beeld wat die verhouding sal wees van die genoemde goddelose mense. (Vergelyk ook Greydanus op hierdie gedeeltes). Dit is dus almal mense wat op die Evangelie van verlossing geen ag geslaan, geen berou oor hulle sondes geken en hulle ook nie in die welaangename tyd bekeer het nie. Hulle sal dus geen verontskuldiging kan inbring nie. Eeue en eeue is die Evangelie van God wyd en syd verkondig.

Hoeveel die mense almal saam sal wees weet ons ook nie. Maar as ons dink aan Jesus se woord dat vele op die weg wat breed is, na die verderf gaan, terwyl weinige deur die enge poort van behoudenis kom, moet ons aanneem dat dit eenvoudig onberekenbaar veel is. In Openb. 7 sien die apostel die verlostes as 'n ontelbare skare. Hoe groot moet dan helaas die getal van verlorene nie wees nie?

Hul getal in die poel van vuur en swawel word nog oneindig groter as ons daarby reken die skepsele soos die Antichris, die valse profeet, die Satan en al sy bose geeste wat in die poel afgestort word.

Daarmee is dit duidelik dat die poelbewoners uit verskillende klasse bestaan. Die Antichris en die valse profeet het die aardse dood nie gesterf nie, maar is lewendig in die poel afgestort (Openb. 19:20).

Dan is daar saam met hulle die hele duiweledom wat geeste is en dus geen stoflike liggame het nie. Daar is geen aanwysing dat hulle van die verlorene geskei sal wees nie. Dit skyn dus of almal, mense en duiwels deurmekaar een reuse skare sal uitmaak.

By die vrae *waar* die poel is en *wie* daarin beland moet ook nog aandag gegee word aan die vraag wat hul *toestand* sal wees.

By die nagaan van hierdie laaste vraag, kan voorop gestel word dat die duiwels duiwels bly en die mense mense. Hulle verander nie van wese nie. Almal bly wat God hulle gemaak het.

Satan en al sy bose geeste saam met hom het egter geen werkerrein meer soos hulle in die sondebedeling gehad het nie. Hulle is dan opgesluit en is net duiwels onder en met mekaar in eie duiwelse atmosfeer, maar totaal en vir altyd magteloos en verslaan.

Die mense bly ook mense. Selfs die grootste mens-genie Antichris en die valse profeet behou hul gawe en talente. Ook al die ander mense raak hul persoonlikheid, eie gawe en talente nooit kwyt nie. Maar almal sit daarmee magteloos en volslae gefrustreer. Hulle kan geen nuwe sondes of sondige dade meer doen nie. Vir die wellustige bestaan geen bevrediging en die hoereerders het geen vroue om te verlei nie. Die moordenaars sal kners omdat hulle geen voorwerpe vir moord sal ken nie. Leuenaars, afgodedienswaarders en towenaars, ja almal sal as in vlamme en vure van hul sondige en bose lewens-drang, luste en begeertes, sonder enige bevrediging, altyd brand. Hulle is lewendig en tog sterwend. Na siel en liggaam is hulle in die volle mag van die ewige of tweede dood, die straf vir die sonde.

Hierby moet dit ook nie ons aandag ontgaan nie dat die baie kort vermelding van die goddelose in die ewige, die tweede, dood 'n werklike skerpe teenstelling vorm met die breed beskrewe menslike geslag in die ryk van die heerlikheid.

Dit is of ons hier sien die werklikheid van Jesus se prediking in Joh. 15.

Die *boom*, die wynstok, word met sy gesnoeide en vrugdraende lote behou. Dit is die nuwe menslike geslag onder die Verbondshoof, Christus. In hfst. 21:8 en 22:15 word net genoem die *mense* wat verlore gaan. Dit is dus presies soos Jesus dit gestel het. Dit is die *lote* waaraan geen vrugte gevind is nie en bestem is om te verdroog, bymekaar gemaak en in die vuur gegooi te word (vers 2 en 6).

Die weggesnoeide lote lê eenvoudig op- en deurmekaar en verbrand.

Hier is geen sprake van enige onderlinge verband of eenheid nie. *Elkeen* is geoordeel na sy werke en *elkeen* dra die ewige vergelding van God se geregtigheid.

Dit is so anders as by die wedergeborenes, die nuwe mensheid of menslike geslag. Van die ontelbare skare van verlostes word gemeld dat hulle uit alle volke en tale en nasies vrygekoop is as 'n koninkryk van priesters. Hul eenheid spreek ook uit wat ons lees in Openb. 21:24 en 26 en 5:9-10.

Die verlore mense sal dus eintlik net soos die duiwels wees wat geen onderlinge verband of samebinding het nie. Dus saam met al die veroordeelde bose geeste sal dit net 'n *menigte* wees. Dit is 'n toestand waarvan ons geen begrip in hierdie bedeling het nie. Die wurm sterf nie en die vuur word nie uitgeblus nie. Dit is die tweede dood.

Dus, teenoor die *lewe* in die ryk van die heerlikheid is daar die *dood* in smarte in die poel wat brand met vuur en swawel in die ryk van die duisternis.

RYK VAN GOD

EINDBESTEMMING VAN DIE HEELAL

Ons lees in Openb. 21:6 dat die Here vir Johannes sê: "Dit is verby". Die ou Statevertaling het dit oorgesit met: "Het is geschied!" Ons verstaan daardeur dat hierdie bedeling waarin ons lewe, met die koms en die oordeel van die Here Christus op die groot dag van die Here beëindig is. Alles is verby. Die geskiedenis het sy loop gehad. Die raad van onse God is uitgevoer soos dit in sy boek vasgestel was (Openb. 5). Die *eindbestemming* van die skepping is bereik.

Die koninkryk van die hemele gaan daarmee sy volheid in die ryk van heerlijkheid in. Die sondige wêreldlewe van volke en nasies het in hul Babilon katastrofaal inmekaar gestort en weggesink. Die ongelowiges het dan ook die tweede en ewige dood ingegaan en ontvang die vergelding van al hul ongeregtighede.

Die groot heelal van God se skepping huisves dan die *engele* ongestoord in die hemel of geestewêreld, die oord van die goeie geeste. Die *nuwe mensheid* of menslike geslag beërf die aarde en woon onder die nuwe hemel en op die nuwe aarde. Die *verlore mens- en duiweledom* word verlaat in die poel wat brand van vuur en swawel.

Die heelal of kosmos moet ons dus sien in drie verskillende afdelinge. Dit bring ons voor die vraag hoe die *ewigblywende verhoudinge* tussen dié verskillende dele sal wees en hoe maak hulle saam die een *ryk van God* uit.

Op hierdie vrae moet ons ingaan, want die Here God het al wat Hy gemaak het, bestem om Hom as een groot en heerlike geheel, as die kosmos, alleen te dien en te verheerlik. En is nou die skepping, na alles finaliteit bereik het, so 'n *kosmos*?

Van die engele in die hemel weet ons dat hulle God dien en verheerlik. Dat dit ook gebeur in die stoflike wêreld, die nuwe aarde en nuwe hemel, staan vas volgens Openb. 21-22:5. Maar hoe is dan die menigtes in die ewige dood met die engele en die nuwe menslike geslag een in die groot kosmos van God? As hulle nie saam 'n eenheid vorm nie, beteken dit tog nog niks anders as 'n wanklank in die ewigheidsharmonie van die skepping en mis dit sy volle bestemming.

Ons het reeds in die vorige gedeelte gewys op die straf van die sonde, die vergelding ter wille van die geregtigheid van God. Hierop moet ons egter duidelikshalwe nader ingaan. En dan wil ons dit doen deur middel van 'n ander vraag.

Dié vraag is naamlik hoe het die uitverkorenes, die verlostes, daartoe gekom om in volmaaktheid hul Here en Skepper te dien en te eer, sonder dat daar enige klag of beskuldiging teen hulle kan ingebring word?

In die oorspronklike verbond van God met die mens in die paradys was daar twee belangrike dinge neergelê. Die een is dat, as die mens getrou aan die verbondsverpligtinge bly en sy God onvoorwaardelik gehoorsaam, hy sou opklim tot die toestand dat hy nie meer kon val en sterf nie. Dit sou vir hom onmoontlik geword het om te sondig en skuldig te word. Die ander belangrike saak was dat, wanneer hy die verbond verbreek en ongehoorsaam word, die vergelding, die straf op hom sou rus. Dit wil sê dat hy die geskonde reg van God moet vergoed. Dus die verbond het enersyds die belofte van die ewige lewe en andersyds die bedreiging van 'n ewige straf. En soos alle straf vergelding is van geskonde reg, so is daar ook die straf op die geskonde reg van die Skepper. Omdat *alle* mense, uit Adam gebore, skuldig is, volg ook dat mens vir mens onder die straf gebore word en lewe.

God se groot eis is dat die skuld betaal word, en dat so aan sy geregtigheid volkome genoeg gedoen word. Die *straf* is dus *presies dieselfde* vir sowel die uitverkorenes as die verlorene. Daar is nie twee soorte of tweërlei straf nie.

Wanneer Christus in die plek van die uitverkorenes staan, kan Hy alleen aan God se verbondseis, wat die mens uit eie wil verontagsaam het, voldoen, as Hy die positiewe eis van die verbond volbring en die straf vir die oortreding op Hom neem en so voldoen aan die

geregtigheid van God. Dus Christus het niks anders op Hom geneem as om die *dood* in die plek van die uitverkorenes te sterf nie.

Dit alleen is die onderskeid dat Hy wat ook waaragtig en ewig God was, vir die oneindige sonde teen die hoogste majesteit van die oneindige God die vergelding kon *uitdien*. Daarom bely ons ook elke Sondag dat Hy gely, gesterf en neergedaal het na die hel. Elkeen wat Christus se verdienste vir homself deur die geloof só toeëien asof hy self aan al God se geregtigheid voldoen het, verkry daarmee ook die volkome vryspraak en 'n ewige reg op 'n lewe wat nie meer versondig kan word nie. Maar hulle wat dit nie aanneem nie, het geen borg vir hulle skuld nie. *Self* moet hulle dié skuld betaal en die vergelding dra, volgens die eis van die verbond. Hulle is en bly sondige skepsels en kan dus nie as eindige wesens die straf *uitdien* nie. Die toorn van God bly op hulle en hulle boet vir die sondes in die ewige dood. Dit is wat Openb. 21:8 noem die *tweede dood*.

Dus sowel die verlostes as die ongelowiges betaal hul skuld, ondergaan die vergelding vir hul ongeregtighede. Die gelowiges verkry kwytskelding deur Christus wat in hul plek betaal het, maar die ongelowiges betaal self. En so eer almal hul God. Grosheide sê: "Alle mense, goddelozen en vromen moeten door het werk van Christus God erkennen als den Enige".

Dit bring ons voor 'n volgende vraag, naamlik hoe moet ons die skepping as geheel en sy verhoudinge in die ewigheidsbedeling ons voorstel?

Volgens die heilige Skrif sal daar bepaalde afdelinge wees. Daar sal die oord wees waar die goeie geeste, die engele, permanent 'n woning sal hê. Dan sal daar ook in die stoflike deel van die heelal 'n ander afdeling wees. Hierin sal die ryk van heerlijkheid, die nuwe hemel en die nuwe aarde *met* die nuwe mensheid wees. Maar daar sal ook buitekant die ryk van heerlijkheid wees die poel wat brand met vuur en swawel. 'n Mens kry die indruk dat die engelewêreld die heel boonste afdeling en die poel die heel onderste sal wees met die ryk van heerlijkheid daartussen in. Die Skrif sê dit nêrens in die sin van hierdie woorde nie, maar weerspreek ook nie die gedagtes dat die hemel en die engele bokant die aarde is nie. Met die naam *poel* en die woordgebruik van *afwerp in die poel* word tog die indruk gewek van 'n diepte, 'n afgrond. So was ook *gehenna* (O.T. se gedagte) oorspronklik die *dal* van Hinnom. Van die aarde en sy hemelruimtes is daar niks wat aandui dat dit in die heelal 'n ander plek kry nie. Die ou aarde en die ou hemel word eenvoudig die nuwe aarde en die nuwe hemel.

Nou staan ons nog voor die ander deel van die vraag, naamlik wat die verhoudinge tussen die verskillende dele in die heelal sal wees? En dan moet 'n mens in die eerste plek aan die toekomstige verhouding tussen die engelewêreld en die ryk van heerlijkheid dink.

In ons bedeling van die sonde is daar 'n skeiding tussen die engele-hemel en die aarde. Wel word die engele uitgestuur na die aarde om Godsboodskappe aan die mense te bring en die gelowiges te dien. Af en toe het dit die Here behaag om engele aan mense te laat verskyn. Maar origens is daar geen gemeenskap nie. Die engele in hul woningoord is vir ons onsigbaar.

Met Christus se wederkoms tree daar 'n verandering in. Al die heilige engele kom saam met Hom op die wolke. Elke oog sal hulle sien. Maar daar is geen aanwysing dat hulle hul daarna weer onsigbaar sal afsluit van die ryk van die heerlijkheid nie. Die gedagte van 'n *tabernakel* van God by die mense, laat ons dink aan 'n oop verhouding. In die ou tabernakel van die Ou Testament wat gemaak was na die voorbeeld wat God aan Moses getoon het, was daar in die heilige van die heiliges engelevlerke bokant die verbondsark of troon van God. Die skeiding van die voorhangsel is by Jesus se dood verskeur. In die heerlijkheid is die tabernakel van God by die mense en woon Hy ook by hulle. Dit kan 'n mens jou nie voorstel sonder engele nie. Nie dat ons moet dink dat die engele uit hul woonoord in die hemel na die tabernakel van God op die aarde sal verhuis nie. As ons lees dat die Here God op die nuwe aarde in die nuwe Jerusalem by sy volk woon, beteken dit tog nie dat Hy sy ewige woninge in die hemel der hemele verlaat en oortrek na die aarde toe nie. Die engele-hemel sal blykbaar oop wees na die kant van die

nuwe menslike geslag en die verhouding sal bepaald vryer wees as ooit tevore.¹

Maar wat nou van die verhouding van die wêreld van die verlore nes tot sowel die engelewêreld as tot die ryk van die heerlikheid?

Openb. 22:15 lê neer dat die "honde" *buite* sal wees. Jesus spreek ook so herhaaldelik van die *buitenste duisternis*. Dit is of Hy ons daarmee heenwys na die uiterste grense van die skepping. Dus die poel wat brand met vuur en swawel, moet lê nie buitekant die grense van die heelal nie. Dit is nog deel daarvan.

Maar dit is afgeskei van die engelewêreld en die ryk van die heerlikheid deur 'n ewige en onoorbrugbare kloof. Daar sal tussen die poel in die ander dele geen gemeenskap hoegenaamd plaas vind nie. Alle bese geeste en goddelose mense word afgesluit van die alle orige dele van die skepping. Ook met God en die Christus sal geen gemeenskapsoefening meer moontlik wees nie. Hulle bly alleen en net in ewigheid skepsele van God om sy geregtigheid te eer.

Dit is egter, wat die verhoudinge in die ewigheidsbedeling betref, nog nie al nie.

Daar bly dan nog oor een gewigtige en allerbelangrikste verandering wat al die verhoudinge raak.

Dit kom tot stand deur die allerlaaste en allerhoogste middelaarsdaad van die Here Christus, die Seun van God.

Die opgestane Here het voor sy hemelvaart 'n allesbeslissende aankondiging gedoen, naamlik dat aan Hom gegee is *alle mag in hemel en op aarde*. Dit predik sy toekomsopdrag na die hemelvaart en sy aanvaarding daarvan. En aan hierdie magsaankondiging moet ons volle aandag gee.

Meestal word Matth. 28:18 aangehaal asof daar staan dat aan Christus alle mag in *die* hemel en op *die* aarde gegee is. Die invoeging van die twee lidwoordjies wys al aan dat daar nie die nodige duidelikheid bestaan nie. Inderdaad word aan hierdie maggewing geen besondere betekenis meer geheg nie. Selfs in geskifte en in die prediking tree heel dikwels 'n skromelike oppervlakkigheid aan die lig.

Daar word uitgegaan van die gedagte dat die Middelaar, as spesiaal gemagtigde van God, net soveel mag ontvang het as wat nodig is om sy kerk in hierdie wêreld, in hierdie bedeling in stand te hou en teen alle bese aanslae en gevare te beveilig.

Dit is natuurlik wel waar en Skriftuurlik, maar tog nie al nie.

Nee, Christus die Here is nie net gemagtig om sy kerk te bou, te lei en die storms te besweer nie. As dit so was sou dit beteken dat Hy in die kerk 'n positiewe magsuitoefening het, maar in die wêreld rondom die kerk tree Hy dan net teenoor Satan en alle ander bese magte negatief op. Vir die kerk is Hy só wel die waarborg van bestaan en beveiliging sonder 'n positiewe magsoefening in die sondige wêreld en sy beloop.

Daarom is dit nodig om teenoor hierdie inkorting of beperking van Christus se mag in hemel en op aarde sy magsuitoefening nader te besien. Vas staan dat, wat die kerk betref, Jesus as Middelaar niks anders as 'n opdrag uit te voer het nie. God se uitverkiesingsraad van voor die grondlegging van die wêreld is sy opdrag. Maar dit is egter nie al van die raad van God wat aan Hom opgedra en waartoe Hy gemagtig is nie. In Matth. 25:34 begin die Koning met te verwys na die uitverkiesing, maar dan spreek Hy ook weer in vers 41 van die *voorbereide* bestemming

¹ "Wanneer de tabernakel Gods is bij de menschen, dan is de afstand tussen de aarde en de woonstede Gods verdwenen. Dan zal God zijn alles en in allen en wordt het licht, dat van Hem afstraalt, niet slechts in den hemel aanschouwd, maar ook gezien op alle 'bergen' en 'heuvelen' der aarde, die dan immers vrede zullen dra-gen." — Prediken het evangelie des koninkrijks. — Dr. J. Ridderbos (1911).

van die duiwel en die goddelose mense. In Christus se opdrag is ook ingesluit sy taak ten opsigte van die wêreld. Ook daarteenoor staan Hy nie negatief nie.

Dit juis spring so geweldig sterk op die voorgrond in die boek Openbaring. Daarin word geopenbaar dat Christus Koning, heerlike Koning is van sy kerk (1:9-19). Hy lei, regeer en bewaar sy kerk van die begin van die wêreld af tot die jongste dag. Hy bring die uitverkiesing tot sy voleinding en bestemming (Matth. 28:20). Dit het ons in die eerste drie hoofstukke van Openbaring. Maar dan kom vanaf hfst. 4 tot die einde van die boek die wêreld rondom die kerk op die voorgrond. In byna vyf maal soveel hoofstukke word geopenbaar dat nie net die kerk 'n *voleinding* tegemoetgaan nie maar ook die hele sondige wêreld na al sy verskillende stadiums van ontplooiing totdat dit deur die Middelaarregter sy oordeel ontvang. Babilon gaan finaal onder terwyl die nuwe Jerusalem in die heerlijkheid van God skitter.

Hierdie grootste deel van Openbaring begin met die troongesig, hfst. 4, en van die troon af ontvang die Lam die raadsboek van die voleinding van die kerk *en* die wêreld. Die sondige lewe en wêreld 's dus nie aan sy lot oorgelaat om maar self op een of ander tyd in ewige afgronde versink te raak nie. Nee, al die sondige en bose magte in die skepping kom hier in die lig van God te staan. Die hele loop van die geskiedenis, die ontwikkeling van die nasies, die opkoms van die Antichris en die valse profeet, ja selfs die duiwelse inwerking van die draak en die magsontplooiing van Satan self staan onder die mag en regering van Christus. *Hy voer ook in hierdie opsig niks anders uit as die ewige raad van God nie.* Ook dit is sy opdrag. Hy bring hierdie hele sondige bedeling met al die sataniese magte tot die bestemming soos dit *voorberei* is.

Leer ons weer die magtiging van die Middelaar so verstaan, hoef ons nie verstom en verbyster te staan in ook vandag se wêreld van so veel verwarring en verskrikkende toestande nie. Christus *bestuur* ook nou en wel enkel en alleen as 'n uitvoering van die raad van God.

Maar dan mag ons dit ook weer nie so verstaan asof daar tweërlei en aparte leidinge is nie — een in die kerk en een in die wêreld.

Nee, die Here Christus lei alles saam.

Jesus het ook baie duidelik in sy hoëpriesterlike gebed gevra dat God diesyne nie uit die wêreld moet wegneem nie (Joh. 17:15). Reeds in sy eerste prediking het Hy ook vir sy dissipels gesê dat hulle die *sout* van die *aarde* en die *lig* van die *wêreld* is — 'n *stad* bo op 'n *berg*. Die evangelie moet in die hele wêreld dwarsdeur die eeue heen gepreek word. Die Christene moet die toon aangee en deur hul leer en wandel die preludium van die ewige oordeel laat hoor.

Die opdrag wat Christus voor sy hemelvaart ontvang het, moet ons seker baie ruimer sien. Matth. 28:19 gee daarom ook aan die sending meer as die gewone betekenis. So kan ons ook baie meer waarde heg aan Paulus se betuiging in Rom. 8:18-22. Daar is 'n hele ganse skepping wat sug en verlang na die openbaar- en vrymaking van die kinders van God, die uitverkorenes. Die heilige Skrif stel selfs, volgens 1 Kor. 6:2-3, dat die heiliges die wêreld sal oordeel, en, sê Paulus daar: "Weet julle nie dat ons die engele sal oordeel nie"? Grosheide sê by hierdie tekswoord: "We moeten dit oordeelen van de gelovigen zó verstaan, dat ze, deel hebbende aan Christus, ook deel hebben aan het oordeel, dat Christus over de wêreld velt".

'n Nadere aanwysing van die wye magsuitoefening van Christus het ons ook duidelik in wat die apostel Paulus skryf in sy brief aan die Efesiërs. Hy skryf dat God die Middelaar aan sy regterhand laat sit het en Hom verhef het "bo alle *owerheid* en *mag* en *krag* en *heerskappy*, nie alleen in hierdie wêreld nie, maar ook in die toekomstige" (1:21). Tn hfst. 6:12 sê hy: "Ons worstelstryd is nie teen vlees en bloed nie, maar teen die *owerhede*, teen die *magte*, teen die *wêreldheersers* van die duisternis van hierdie eeu, teen die *bose geeste in die lug*".

Ons moet hierby nog meer in ag neem.

Die Here Christus is "die Eersgeborene van die hele skepping; want in Hom is alle dinge

geskape wat in die hemele en op die aarde is, wat sienlik en onsienlik is, trone sowel as heerskappye en owerhede en magte — alle dinge is deur Hom en tot Hom geskape... Hy wat die begin is, die eersgeborene uit die dode, sodat Hy in alles die eerste kan wees ... in Hom die ganse volheid sou woon" (Kol. 1:16-19). Daarom kon Paulus ook aan die Efesiërs skryf dat God Christus as *Hoof* bo alle dinge gestel het en as sodanig aan die gemeente gegee het (1:22).

Dit het besondere betekenis.

Die Here Christus moet in die wêreld, in die skepping nie gesien word as een wat van buite af ingebring en met mag en gesag beklee is nie. Hy is skeppings- en herskeppingsmiddelaar. Daarom het God Hom ook as tweede Adam in sy verbond gestel. Deur Hom het God alles met Homself versoen deur die bloed van sy kruis (Kol. 1:20).

Christus is Hoof van alle dinge soos Adam was voor die sondeval, maar ook Hoof van die gemeente soos die eerste Adam sou gewees het in die geslagte wat uit hom sou voortgespruit het as hy nie geval het nie.

God het daarom aan sy voete alle dinge onderwerp (Ps. 110:2, Ef. 1:20 en 1 Kor. 15:27). Hy moet die volle raad van God van die begin tot die einde toe uitvoer. Dit is sy opdrag en daartoe het God Hom mag gegee in hemel en op aarde.

By die einde van sy profetiese arbeid op die aarde het Hy in sy hoëpriesterlike gebed verklaar: "Ek het U verheerlik op die aarde. Die werk wat U My gegee het om te doen, het Ek volbring" (Joh. 17:4). En dan wanneer die groot Middelaar uiteindelik sy volle opdrag in alles uitgevoer het, sal Hy sy laaste en hoogste middelaarsdaad verrig as teken dat Hy inderdaad alles wat die Vader aan Hom opgedra het gedoen het. "Wanneer alles aan Hom onderwerp is, dan sal ook die Seun self Hom onderwerp aan die Een wat alles aan Hom onderwerp het".

Hy sal dus die hele ganse skepping as die kosmos van God oordra in die hand van die alleen soewereine God en Skepper. In Christus en deur Christus gaan die sondebedeling verby en word die ewigheidsbedeling ingelui, sodat *God alles in almal kan wees* (1 Kor. 15:28). Dan sal die volle werklikheid van wat in die woord opgesluit is, gesien word (Openb. 19:6): "En ek het iets gehoor soos die stem van 'n groot menigte en soos die geluid van baie waters en soos die geluid van sterk donderslae wat sê: "Halleluja! want die Here God, die Almagtige, het die koningskap aanvaar".

Daarmee het die ganse heelal sy bestemming bereik en is die raad van God ten volle en vir ewig uitgevoer deur Jesus Christus, onse Here en Middelaar. Aan die Drie-enige God kom dan ewig en alleen al die eer en die lof en die danksegging toe.

Hy is die Here en niemand meer nie.

Die behandeling van Openb. 21-22:5 word hier afgesluit met die heerlike woord van die apostel Paulus dat God alles in almal is.

Maar.

Die vraag is of ons dit juis hier in sy volle rykdom verstaan?

Die beskrywing van die skoonheid van die herskepping, die rykdom van die bruid van die Lam gryp ons so aan dat ons die Lam van God en God self feitlik op die agtergrond laat staan.

Ons sien die herskepping dan nie teosentries nie, maar skeppingsentries, selfs antroposentries.

Daarom moet hier nog op tweërlei nadruklik gewys word.

Ten eerste vestig ons die aandag op die Lam van God. En dan moet daarop gewys word dat onse Here Christus in die boek Openbaring net genoem word Lam van God, en wel meer as dertig keer. Hier in hoofstuk 21 en 22 so veel keer!

Waarom?

Dit moet ons nagaan.

Die heel eerste Godewelgevallige offer was 'n *eersteling* van die kudde van Abel. Abraham het die wonderlike woord uitgespreek dat God self 'n *Lam* sal voorsien. Jesaja, die Ou-Testamentiese Evangelis, het die Verlosser gesien soos 'n *Lam* wat na die slagplek gelei word en Johannes die Doper kon Hom aanwys: "Daar is die *Lam* van God". Sy volmaakte offer op Golgota was die Here welgevallig en Hy het Hom ook uit die dood opgewek.

Hierdie offer het versoening gebring en die herskepping is die heerlike en volmaakte resultaat van die werk van die *Lam* van God.

Hy is inderdaad God se Middelaar van die herskepping, en niks kon heerliker hier gestel word as die *Lam* van God nie en moet vir ons hier ook in heerlikheid uitblink ver bo die sieraad waarmee Hy sy bruid bekleed. Hy is *Lam* van God.

Die tweede wat hier ons aandag moet geniet, is die troon van God.

Die boek Openbaring bestaan uit twee hoofdele. Die eerste deel, tot einde hoofstuk 3, gaan oor die kerk in hierdie bedeling. Die tweede, en verreweg die grootste deel van die Boek, het betrekking op die wêreld, die volkere van die aarde, die mensdom. Nou is in hierdie deel die opmerklike dat dit begin in hoofstuk 4 met die *troongesig* en dit eindig, hoofstuk 22, met die *troon van God en die Lam*.

Dit is dus duidelik dat die troon van God hoog bokant alles uit staan.

In hoofstuk 22 word ons geopenbaar dat daar 'n rivier van water van die lewe uit die troon van God en die *Lam* afstroom deur die heilige stad, Jerusalem. Dit simboliseer, soos ons reeds gesien het, die magtige herskeppingslewe van die gesaligde volk van God, van die bruid van die *Lam*. Die vraag is nou waar ons die troon van God moet dink?

Die Skrif leer ons dat God in die hemel der hemele woon en troon. Dit is geen stoflike of bepaalde plek nie. God is enkel gees, ongeskape gees, wat oneindig en alomteenwoordig is. In die hemel der hemele is sy allerheerlikste uitstraling van majesteit en glorie.

Maar nou lees ons in Openb. 21:3 dat daar, met die neerdaling van die heilige stad op die nuwe aarde 'n groot stem uit die hemel proklameer: "Kyk, die tabernakel van God is by die mense, en Hy sal by hulle woon, en hulle sal sy volk wees, en God self sal by hulle wees as hulle God".

Ons weet dat in die O.T. die tabernakel as woonplek van God onder sy volk gedien het. Sy troon was in die heilige van die heiliges, op die Ark. Van die ou tabernakel het die Here gesê en Moses beveel om dit te maak na die voorbeeld wat God hom op die berg getoon het.

Die tabernakel van God in die herskepping kan nie 'n namaak wees nie. Dit moet die originele wees waar God woon en troon. Vandaar uit stroom die rivier van die water van die lewe — die hele, magtige en koninklike lewe van die nuwe mensheid. Dus alles uit God en deur God en tot God. God is die Son van die ganse skepping: God alles in almal.

So sien ons die nuwe aarde, die nuwe hemel, en nuwe mensheid suiwer teosentries.

Soli Deo Gloria.